

વૈષ્ણવ ધર્મનાં સંપાદાં પુસ્તકો અમારે ત્યાંથી મળશે.

॥ શ્રી કૃષ્ણાવનમઃ ॥

વૈષ્ણવોના નિત્ય નિયમના
મુખ્ય પાઠ તથા ધોળ.

શ્રી કૃષ્ણાન્દ

૫૧૪૨

પાશ્વતિ ૨ છ.

સંવત ૧૯૧૬

શ્રી વલ્લભાન્દ

૪૩૮

પ્રત. ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૭૩

શ્રી વલ્લભાખ્યાન, મુળપુરુષ, શ્રી ચમુનાષ્ટક, ૪૦ પદ, ધોળ,
શ્રી સર્વોત્તમ પાઠ, ધોળ, પોરણ ગ્રન્થો, ગોપીગીત, શ્રી નવરત્ન ધોળ, વગેરે.

૨મી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર. } લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈ.
કીમત. ૦-૨-૦ } ચંગ પોળ, અતરી પોળ—અમદાવાદ.

શ્રી રામકૃષ્ણ ત્રિ. પ્રે. સા. મગનલાલ હરિવલ્લભવાસે છાપ્યું.—અમદાવાદ.

વિષેયાનુક્રમણિકા.

પૃષ્ઠ.

પૃષ્ઠ.

- ૧ મંગલાચર્ય.
- ૧ શ્રી વલ્લભાખ્યાન.
- ૧૮ મુલપુરુષ.
- ૨૫ શ્રી યમુનાજી.
- ૨૭ શ્રી યમુનાજીનાં ૪૦ પદ.
- ૪૩ શ્રી યમુનાજીનાં ધોળ.

- ૪૬ શ્રી સર્વોત્તમ સ્તોત્ર.
- ૫૦ શ્રી પોરશ મન્યો.
- ૭૨ શ્રી ગોપીગીત.
- ૭૫ શ્રી સર્વોત્તમ ધોળ.
- ૭૮ શ્રી નવરત્ન ધોળ.

દરેક વૈષ્ણવે પોતાની પાસે રાખવા લાયક.

વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૨ નો.

નીચે મુજબ પ્રકરણો સાથેના આ અપુર્વ સંગ્રહ કે જેમાં ઘણાં અપ્રગટિત ધોળ પદોનો સમાવેશ કરેલો છે.

(૧) નિત્યની શ્રી ઠાકોરજીની સેવા કરવાનો પ્રકાર. (૨) બાર માસિક કૃત્સવનાં કીર્તનો (૩) વલ્લભાખ્યાનને મુળ પુરૂષ (૪) શ્રીયમુનાજીનાં ૪૦ પદ, તથા પરચુરણ (અપ્રગટિત) પદ અને ધોળ (૫) શ્રીનાથજી આદિ સાને સ્વરૂપનાં પદ અને ધોળ, (૬) રાસપદ્યાધ્યાયીનાં ધોળ, ગોપીગીત, યુગલગીત, જીમરગીત, (નંદલાસજીકૃત), (૭) વસંત, ધમાર, ડોળ, હોરી, રસીઆ ખ્યાલ વગેરે (૮) વૈષ્ણવ મહાત્મ્યનાં પદ અને ધોળ, અષ્ટસખાનાં, ધોળ (પ્રાચીન પુસ્તકોમાંથી મેળવ્યાં છે) ચોરાશી વૈષ્ણવનાં ધોળ સાથે. (૯) ચિંતવનનુ ધોળ, વૈરાગ્ય શતક, સૂરસાદી, સૂરપચિથી, વગેરે, (૧૦) દિનતા આશ્રયનાં પદ વગેરે, ઉપરાંત શ્રીમાદાપ્રભુજી તથા શ્રીગુસાંધજીના સેવ્ય શ્રી ઠાકોરજીનાં સ્વરૂપ પ્રગટ થયાનો પ્રકાર, પ્રથમ કોણે સેવા કરેલી, હાલ ક્યાં ને કોને માથે બિરાજે છે. તેની માહિતી સાથે તેમજ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજી તથા શ્રીયમુનાજીના સુંદર ફોટા પણ આપ્યા છે. સુશોભિત પાકું પુરું. જતાં કી. માત્ર ૦-૮-૦ આઈ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૭૯૩

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ વૈષ્ણવોના નિત્ય નિયામના ૫૧
તથા ૬૦૫

વિષય ૫૨૨૧૨ : ૪૪

परमेश्वर
अमर

गुरोरा. गोपालदासग्रह

॥ श्री कृष्णायनमः ॥

मंगलाचरण.

मायावादिकरींद्र दर्प दलने नास्यें दुराजोद्धत ।

श्रीमद्भागवताख्य दुर्लभ सुधा वर्षेण वेदाक्तिभिः ॥

राधा बल्लभ सेवया तदुचित प्रेम्णो पदेशैरपि ।

श्रीमद्बल्लभ नामधेसदृशो भावीन भूतो स्त्यपि ॥

॥ अथ श्रीवल्लभाख्यान प्रारंभः ॥

(परमलोकत गोपालदास ॐ कृत.)

नवाध्यान.

आध्यान १ लु.—राग केदारो.

वंदु श्रीविकृतवर सुंदर, नवधनश्याम तमाल;

जगति तल उद्धार करेवा, प्रगटया परम हयाल.

श्रीधुरोत्तम स्वतंत्र कीडा, लीला द्विज तनुधारी;

सात द्विषस गिरिवर कर धारि, वासव वृष्टि निवारी.

- તે પ્રગટયાનું કારણ કહીયે, જો સુરતા મન આણો;
કરો કૃપા હું કરું વિનતિ, પોતાને કરી જાણો. ૩
- વ્યાપક રૂપ અદ્વૈતબ્રહ્મ જે, તેજોમય કહેવાય;
આર્થ પંથ અધિકારી મુનીજન, તે માંહે લય થાય. ૪
- અક્ષર આદ્ય અખંડ અનુપમ, ઊપમા કહી ન જાય,
અસ્તિ વસ્તુ સહકો મળી ખોલે, નિગમ નેતિ નેતિ ગાય. ૫
- નિર્ગુણનો નિર્દોશ અટપટો, રસના શી પેરે કહીયે;
રૂપ વર્ણ વપુ દ્રષ્ટ પદારથ, ત્યાં એકો નવ લહીયે. ૬
- તેહ થકી પુરુષોત્તમ અળગા, લીલા અચળ વિહાર;
બ્રહ્મજ્ઞાનીને મુક્તિ મારગી, સ્વપ્ને નહિં વ્યવહાર. ૭
- જ્યાં શ્રીવ્રંદાવન આદ્ય અચળ શશિ, શરદ્ દેન બહુ વેશ;
વનદેવી પદ કુમકુમ મુખ સુખ, પરસે રંગ વિશેષ. ૮
- જ્યાં સરિતા ચામીકર મણિ ગણ, ઉભય બદ્ધ સોપાન;
કમલ કુમુદ નાના અલિ સુંદર, મધુર કરે ત્યાં ગાન. ૯
- કનકલતા માલતી મલ્લિકા, વિવિધ કુસુમ મકરંદ;
શીતલ પવન ઝંકારે લહેરે, પરસે અતિ આનંદ. ૧૦
- પદ્મરાગ મરકતમણિ સ્ફટિક, શ્રીગોવર્દન સોહે;
બ્રહ્મા રૂદ્ર ત્યાં કોણ બાપડા, શ્રીહરીનું મન મોહે. ૧૧
- નાના પક્ષીની શબ્દ માધુરી, શોભા તણો નહિં પાર;
વિવિધ પ્રકારે જુજવા કહેતાં, અંથ થાય વિસ્તાર. ૧૨
- શ્યામા શતહલ નયન સુંદરી, યુથ તણો નહિં પાર;
અનેક રાસમંડલ રચના રચિ, ખેલે શ્રી નંદકુમાર. ૧૩

- એણી પેરે નિત્ય નવલી લીલા, ઘોષ વાઘઝંકાર;
અંગ સ્વેદ મકરંદે મોહ્યા, મધુપકરે ગુંબાર. ૧૪
- એ પ્રભુને મન ઇચ્છા ઉપની, જશ થાવા વિસ્તાર;
અધિકારી પાછે એ વાણી, નહિં કેને ઉચ્ચાર. ૧૫
- ભૂભંગેથી સૃષ્ટિ નીપની, અતિ સુંદર બ્રહ્માંડ;
ઐહલોક નાના વૈચિત્ર્યે, ભૂમંડલ નવખંડ. ૧૬
- પરપોતાની વ્યક્તિ કરેવા સૃષ્ટિ તે દ્વિધા પ્રકાર;
દૈવી આસુરી બે ઉપજાવી, પ્રભુ મન કરી વિચાર. ૧૭
- ભક્તિ સુંદરીને માયા દાસી, બે મૂરત પ્રકટાવી;
તેમાં પહેલી નખશિખ સુભગા, શ્રીહરિને મનભાવી. ૧૮
- કૃપા કટાક્ષે હુવા અક્ષરમાં, ઉપન્યા સત્ત્વ અનંત;
ભક્તિ લીન હુવા સૌભાગી, તે વૈષ્ણવ ગુણુવંત. ૧૯
- બીજી કટાક્ષે જે જન ઉપન્યા, માયામાં થયા લીન;
કર્મજડ આસુર અન્ય ઉપાસક, ભજન ધર્મથી હીન. ૨૦
- એણી પ્રકારે સૃષ્ટિ દ્વિધાગુણ, મિશ્રિત ચાલી જાય;
ભક્તિમારગી જીવ સ્વતંત્ર, કેવળ ભક્ત ન થાય. ૨૧
- શ્રી પુરુષોત્તમે વળી વિચાર્યું, હવે પ્રકાર શો કરીયે;
મારી સેવા અને કથારસ, નિરૂપવા તનુ ધરીયે. ૨૨
- ભક્ત જીવનાં ભાગ્ય વિસ્તર્યા, ઇચ્છા કરી હરિ સાર;
તેણે હેતે આપો પેં પ્રગટયા, શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર. ૨૩
- પૂર્ણ બ્રહ્મ શ્રી લક્ષ્મણ સુત, પુરુષોત્તમ શ્રી વિકૃલનાથ;
શ્રી ગોકુળમાં પ્રકટ પધાર્યા, સ્વજન કીધા સનાથ. ૨૪

આખ્યાન ૨ જી—રાગ રામકલી.

શ્રી લક્ષ્મણ સુત શ્રી વલ્લભરાયજી;

સ્મરણ કરતાં હૃદય જાયજી;

કળિજન તરવા નહિં અવર ઉપાયજી,

યશ પુરુષ હરિના શ્રુતિ ગુણ ગાયજી.

૨

ગાય શ્રુતિ ગુણરૂપ અહર્નિશ ધરી ધ્યાન વિચાર;

આનંદરૂપ અનુપમ સુંદર, પામે નહીં કોઈ પાર.

૧

પ્રાણપતિ પ્રાકટ્ય કારણ, કાંઈક કહું મતિમંદ;

હર સુર વિધાતા નવલહે, સાક્ષાત્ પ્રહ્લાનંદ.

૨

શ્રી વ્રંદાવનચંદ મુખરૂચિ, અસિ તે અવતાર;

દ્વિજ તિલક ત્રિભુવન નામ નિરૂપમ, રૂપ અંગીકાર.

૩

દેવલોક દુહ્લી વાગીયાં, આનંદ કરેરે નિઃશંક;

અસુર તિમિર ઉચ્છેદવા, ભૂવિ વલ્લભદેવ મયંક.

૪

પૂરણ પુરુષ પ્રમાણ પંથા, વ્યાખ્યાતા વેદાન્ત;

અંથ સર્વે રસરૂપ કીધા, પોતાને સિદ્ધાન્ત.

૫

રસિક રસના રસિક વાણી, જાણી નર (સર્વ) નવખંડ;

ઉર્ધ્વ પંથે સ્વયં પ્રસર્યો, વાધીયો પ્રહ્લાંડ

૬

એક પ્રહ્લાંડે જેનો યશ ન માયો, તેના હુવા કોટી અનંત;

તોય ત્યાં થકી વાધીયો, જઈ વશ્યો મુખ ધીમંત.

૭

અતુલ અમલ ઉદ્યોત ઉદ્યો, ભૂતલ દ્વિજ માર્તંડ;

લક્ષ્મિ મારગ કેસરિ ગજ, માયિક મત શતખંડ.

૮

- દિગ્વિજય દશ દિશાએ કીધો, પરિક્રમાને બ્યાજ;
તિર્થ સકળ સનાથ કીધાં, ચરણ રેણુ સમાજ. ૬
- પત્રાવલંબે પડિત જીત્યા, માયિક મત માતંગ,
શ્રીકૃષ્ણ પૂરણ પ્રહ્લ સ્થાપ્યા, જેનાં રૂપ કોટિ અનંગ. ૧૦
- સ્વમારગ સ્થિર સ્થાપવા, આપવા લજ્જનાનંદ;
નામ આપ્યાં જીવને, શુભ મિષ્ટ મુખ મકરંદ. ૧૧
- અનેક જીવને કૃપા કરવા, દેશાંતર પરવેશ; (પ્રવેશ)
કોમલ પદ જ્યાં કમલ વિલસે, ધન્ય કહું તે દેશ. ૧૨
- અંગ બંગ કલિંગ કેકટ, માગધ માડૂ સૂર સિંધ;
તે તામસનાં અધ હર્યાં, પ્રતાપ પદરજ ગંધ. ૧૩
- કનક સ્નાન શત મણ સૂવર્ણે, કરાવ્યું મહીપાળ;
તે મૂકી વેગે ચાલીયા, રાય દ્રષ્ટિ ન પાછી વાળ. ૧૪
- દક્ષિણ પ્રભુજી પાઉધારિયા, પાંડુરંગ શ્રી વિકુલનાથ;
નેત્ર મલતાં વાત કીધી, વચન દીધું હાથ. ૧૫
- વચન નિશ્ચયે શ્રીનાથે માગ્યું, કીધી શ્રી વલ્લભજીશું વાત;
અમનેતો ઇચ્છા એહ છે જે, હું નંદન તમે તાત. ૧૬
- તે પુરુષોત્તમ પ્રકટસે, શ્રીવિકુલરૂપ નિધાન;
નેત્ર કમલે નાના ભાવે, દેશે લક્ષ્મણે સનમાન. ૧૭
- ત્યાંથી શ્રી વ્રંદાવન પાઉધારીયા, જ્યાં મધુપ કરે ઝંકાર;
કુસુમ હુમ નવ મલ્લિકા, મકરંદનો નહિં પાર. ૧૮
- તરૂ તમાલ અતિ શોભિતાં, હેમ જીથીકા સંઘોડ;
લલના તે સુલગા લટકતાં, હીંડે તે મોડા મોડ. ૧૯

- તાન ધુનિ મુનિ મયુર રૂપે, સાંભળે ધરી ધ્યાન;
નિત્ય લીલા ગાન શ્રવણે, કરે તે મધુપાન. ૨૦
- કુંજ સદન સોહામણું, શોભા તણે નહિ પાર;
વિવિધ રાસ લીલા કરે વ્રજમાં, ખેલે શ્રીનંદકુમાર. ૨૧
- રંગે તે રમતા દીઠડા, બલદેવ શ્રીગોવિંદ;
તે પુત્રભાવે પ્રકટશે, મન ઉપન્યો આનંદ. ૨૨
- બલદેવ શ્રી ગોપીનાથ કહીએ, શ્રી વિકૂલ નંદનંદ;
તે વેદ પંથ વિસ્તારશે, જન આપશે આનંદ. ૨૩
- ત્યાંથી કેશીઘાટ પાઉધારીયા, કહિ કથાતત્ત્વ સમાધિ;
રસપુંજ પુરુષોત્તમ પ્રમાણ્યા, સરસ્વતિ તણુ આધિ; ૨૪
- ગિરિરાજને આશ્વાસ દીધો, ધરી કોનલ ચર્ણ;
હરખે તે સામા આવીઆ, શ્રી ગોવર્દન ઉદ્ધરણ. ૨૫
- હળીમળીને ચાલીયા, ચરણાટ જ્યાં નિજધામ;
નવરંગ નાગર પ્રકટિયા, મનપુરવા બહુ કામ. ૨૬
- તત્ત્વ સંખ્યાયે કહ્યાં, પદ સાર માંહે સાર;
હવે કાંઈ એક સ્તુતિ કરૂં શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર. ૨૭

આખ્યાન ૩ જી—રાગ ધન્યાશ્રી.

- આ પોષ મધ્યાન્હે નોમે શ્રી નાથજી, શ્રીઅકકાજી ઉર ઉપન્યો આનંદ;
આ ચંદ શ્રી વ્રન્દાવન તણે પ્રકટીયો એ.
- આ સૌભાગ્ય સંદરી મલી ધવલ ગાયે. સુહાયે રૂઠા કંઠના નાદ;
આહહાહ ઉપન્યો તે અંગોઅંગ ઘણો એ. ૨

- આ સુતિકા સદન સોહામણું, શોભા રૂપી લેહરડે જાય;
આ ^૧વાણવ વાગે તેણે સમેતણાં એ. ૩
- આ સરસ્વ દાન તેણે સમે, કરેરે શ્રી વલ્લભજી ઉદાર;
સુકમારસુત ઉદયો શ્રવણે સુણી એ. ૪
- આ પાતાળે શેષ નાગ ઝીઝીયા, ઉપર ઈંદ્રાદિક દેવ;
તતખેત્ર સુણી નિશાન વજ્રકાંડયાં એ. ૫
- આ પ્રદ્ધા મહાદેવ મુનિ હરખાયા, વરખીયા કુસુમ સમૂહ;
આ મોહ ટાળ્યો જગતના જીવનો એ. ૬
- આ સિદ્ધ ગાંધર્વ ^૨ગુણી અપસરા, ઉલટીયા નૃત્ય ને નાદ;
આદ્ધાદ લય્યાં શ્રી વલ્લભજીયે માનીયાં એ. ૭
- આ નિગમ સામ સાખા સહઅશું, કરેરે ભક્તિ નિર્ધોષ;
આ ઘોષપતિ ^૩ભગવદી ભેટતાં એ. ૮
- આ વેદ વિહિત કૃત્ય સર્વે કીધાં, દીધાં બહુ પેરે ગૌદાન;
આ માન સું સ્વજન સંતોષીયા એ. ૯
- આ કનક કચોળાં કુમકુમ લય્યાં, અક્ષત દૂર્વા લય્યાંરે સુથાળ;
આ માળ પારિજાતની મહમહે એ. ૧૦
- આ તોરણ પર્ણ સહકારનાં, ધરણી ચંદન તણાં નીર;
આ વીર શ્રી ગોપીનાથ શ્રી વિકૃલ પ્રગટીયા એ. ૧૧
- આ દધિ દુધ વૃત મધુ માંડવે, શેરડીયે વહેરે સુગંધ;
આ સુગંધે મોહ્યા અલિકુલ આવીયા. ૧૨
- આ સુત માગધ સાધુ સર્વે મળ્યા, મળીઆ તે માંહોમાંહો;

- ઉત્સાહ ભર્યા કેા કેાને જાણે નહિ એ. ૧૩
- આ શુકદેવ સખળ આનંદિયા, વંદિયા શ્રીવલ્લભજીના ચરણ;
ગિરિધરણ શ્રી ભાગવત માફં નીરખશે એ. ૧૪
- આ સકલ કલા કલીકાળમાં, કલ્પર્ષુમ પ્રકટિયો આજ;
આ કાજ મન વાંછિત પુરવા એ. ૧૫
- આ તૈલંગ તિલક ત્રિભુવન ઘણી, મણી મરકત ધનવાન;
સમાન રૂપ નિરખતાં કેા નહિ એ. ૧૬
- આ ગણક ગર્ગાદિક આવિયા, ભાવિયા દીયેરે આશિષ;
આ જગદીશ શ્રીવલ્લભ ઘેર પ્રકટિયા એ. ૧૭
- આ ધવલ ધન્યાશ્રી ગાન જે કરે, ઉચ્ચરે શ્રી વિઠ્ઠલજી અવતાર;
સારસ્વત લીલા તે જન લહે એ. ૧૮
- આ દાસનો દાસ જાય વારણે, ખારણે રહ્યો રે ઉત્સવ જીએ;
કેા એક ભગવદી તે સમે એ. ૧૯

આખ્યાન ૪ થુ-રાગ ભુપકલ્યાણ.

- તે પદ વદ્ધં શ્રી વલ્લભનંદજી, ત્રિભુવન મંગલ પરમાનંદજી,
સકળ જીવનો ટાળ્યો દ્વંદજી, જગમાં વ્યાપ્યો મુખ મકરંદજી.
- ઢાળ-સુખદ વંદુ શ્રીવલ્લભસુતના, પદાંબુજ સુકુમાર;
નિગમ રહસ્ય વિચાર કીધો, સકળ જન નિસ્તાર-તે પદ. ૧
- પ્રહ્લકુલ હરિ અવતર્યા તે, ટાળવા ભૂમિ ભાર;
શ્રીનાથ શ્રી વિઠ્ઠલ નામ નિરૂપમ, વ્રંદાવન શ્રૃંગાર-તેપદ. ૨
- એક રસના કેમ કહું ગુણ, પ્રકટ વિવિધ વિહાર;

૧ કેા એક ભાગ્યવાન તે સમે અથવા કેા નહિ ભાગ્યવાન તે સ

નિત્ય લીલા નિત્ય નૌતન, શ્રુતિ ન પામે પાર— તેપદ. ૩
 સકલ શાસ્ત્ર પ્રમાણુ બોલે, સાર માંહે સાર;
 તત્ત્વ માંહે તત્ત્વ ત્રિભુવન, લક્ષ્મીનો આધાર— તેપદ. ૪
 સર્વ અંગોઅંગ રસ ભર્યો, રસ ભર્યો લોચન ચાર;
 ચંદ્રણુ વલણુ બોધવ્યા, હૃદે ભાવ અનેક પ્રકાર— તેપદ. ૫
 મુખ સુગંધે મોહ્યા અલિ સકળ તે, આવી કરે અંકાર;
 સરસ વચન ઉચ્ચાર માત્રે, સંશયનો પરિહાર— તેપદ. ૬
 નામ વ્યાજે પ્રગટ કીધો, મુક્તિ શત્રુકાર;
 ભુજદંડ પરસે ભય હર્યો, એવા નાથ અમિત ઉદાર—તેપદ. ૭
 સ્વ સ્વરૂપ અર્થે પ્રોજ્યા, કૃત હુતા જે સંસાર;
 રાજ કાળે જોડીયા જન, ઉચ્ચાવચ નર નાર— તેપદ. ૮
 આગળ અંશે પ્રકટિયા જે, અંથે કહ્યા બહુવાર;
 શ્રી યશોદા ઉત્સંગ લાલિત, પુરણ અતિ સુકુમાર— તેપદ. ૯
 અનેક ધર્મ કહ્યા પ્રભુજીએ, નિગમને અનુસાર;
 ગિરિરાજધરનો તાપ ટાળ્યો, શ્રીલક્ષ્મણ સુત નિર્ધાર—તેપદ.
 પોતે તે પ્રાગટ્ય પોતાતણો, યશ તણો કર્યોરે ઉચ્ચાર;
 પોતે અંગોઅંગ સુખદ શોભા, સદન અંગીકાર— તેપદ. ૧૧
 સ્કંધ સંખ્યાએ કહ્યાં પદ, શ્રી લાગવત રસરાજ;
 લક્ષ્મીજન પદરજ પ્રતાપે, સકલ સરીયાં કાજ— તેપદ. ૧૨

આખ્યાન ૫ મું-રાગ સામેરી.

(અનીહારે) શ્રી વિકૃલ સુખકારી, નામે નિષ્પાપ ધામ નરનારી;
 દુર્ગતિ સકલ નિવારી, પ્રગટયા શ્રી વ્રજપતિ રાસ વિહારી. ૧

માયિક મત જેણે ખંડ્યો, ભક્તિ-મારગ જેણે ખહુ પેર મંડ્યો.
 ઉત્પથ જન સર્વે દંડ્યો, મુરખ હેતુ કુશળ વેતંડ્યો. ૨
 વહન સુધાકર જોતે, વચન રસિક રસ રાસ ઉઘોતે.
 નવ જળ ધનવપુ પોતે, સરસ સુધારસ કીધા પ્રભુ હોતે. ૩
 ભક્તિપક્ષ દૃઢ કીધો, વચન સુધારસ જન શ્રતિ પીધો;
 અર્થ સકળ તેને સીધો, તે લીલા માંહે તાણીને લીધો. ૪
 દાળ-જે લીલામાં અંગીકાર કરીયોરે, તેનો સકલ તાપ નિસ્તરીયોરે;
 જેને વિકૂલનાથ વિચારેરે, તેને પ્રગટ પદારથ ચારે. ૫
 ઉપરાંત ભજનક્ષણ આપેરે. વ્રજમંડળ સ્થિર કરી સ્થાપેરે;
 તેને દેવમુનિ સર્વે ગાયેરે, તેતો સર્વ ઉપરાંત સુહામેરે. ૬
 તેને કાળ કર્મ નવ બાંધેરે, યમ તે શિર ધનુષ્ય ન સાંધેરે;
 એવો માર્ગ શ્રીવદ્સલ વરનોરે, જ્યાં નહિ પ્રવેશ બિધિ હરનોરે. ૭
 જ્યાંહાં નિત્ય રાસ ખહુ પેરેરે, મધ્ય નાયક નિરતત ઘેરેરે;
 જ્યાંહાં રત્ન જટિત તટ સરિતારે, ત્યાં નવપદ્મલ ભુમિ હરિતારે.
 જ્યાંહાં રત્ન ધાતુ ગિરિરાજેરે, વાળંત્ર વિવિધ પેરે વાજેરે;
 જ્યાંહાં યુવતિ યુથ ખહુ માંયેરે, શ્રીજી સ્યામલ વર્ણ સુહાયેરે. ૮
 એણીપેરે શ્રીગુસાંઈજીને જાણેરે, જાણી અહર્નિશ ગાય વખાણેરે;
 જે જીવ જાતિ હોય કોયરે, તેને તત્ક્ષણ સર્વ સુખ હોયરે. ૧૦
 સેવકજન દાસ તમારોરે, તેનો રૂપ વિયોગ નિવારોરે. ૧૧

આખ્યાન ૬ કું. રાગ પરજ.

સગુણ સનેહી શામળા વહાલા, અહર્નિશ દર્શન આપોજી;
 પરમ સુખ દેવાને કાજે, વ્રજમંડલ સ્થિર કરી સ્થાપોજી. ૧

- શ્રીવલ્લભ કુંવર કોડામણા, તમારું નામ નિરંતર લીજેલું;
રૂપ સુધારસ માધુરી તે, લોચન ભરી ભરી પીજેલું. ૨
- તે પદ ક્યારે દેખીશું, જે ગોધન પૂઠે ધાયલું;
ઋજુસુંદરી સુખ પામીને તે, વારંવાર અઘાયલું. ૩
- દીવસે સર્વ શ્યામા મળી, રસરૂપ તવ જશ ગાયેલું,
ગોપ મંડળી મધ્ય દેખીને, વારંવાર સુખ થાયલું. ૪
- વાસર નિર્વાહ એમ કરે, સખી સાયંકાળે પેખેલું;
અલકમુખ ખુરરજ લાગી તે, કમલ ભ્રમર વિશેખેલું. ૫
- ગોપબાલક મંડલી મધ્ય, રંગ અનેક ઉપજાવેલું;
મત્ત ગજગતિ મલપતા તે, શ્રીગોકુળમાં આવેલું. ૬
- લોચન ભૂંગ પીયે ઘણું તે, પ્રગટ સુખ મકરદંડલું;
કમળપત્ર શી આંખડીતે, નેઈ નેઈ ટાળ્યો દ્વંદ્વલું. ૭
- નેનાં તૃપ્તિ ન ઉપજે પ્રભુ અધર સુધારસ પીયેલું;
ભુજલતા ભીડી લામિનીના, દિવસ તાપ બુઝાવેલું. ૮
- પૂરણ સુખ દઈ ગોષ્ઠમાં પ્રભુ, આઘેરા પાઉધારેલું;
યશોમતી લે લામણાં સુતને, નીરાંજન ઉતારેલું. ૯
- વસ્ત્રાંચલ મુખ રજ પોંછીને, સકલ રૂપ નિહાળેલું;
ઉલી થાય રોમાવલી કર, કોમળ અંગ સંભાળેલું. ૧૦
- કરી પેરે પેરે વારણાં સુતને, સદન માંડ પધરાવેલું;
સુંદરા ગૃહ કારજ મિષ્ટવલી, નિરખવાને આવેલું. ૧૧
- ઉણ્ણોદક સોંધો લેળીને, અંગ અધોળ કરાવેલું;
અંગવસ્ત્ર કરી સ્વચ્છ વપુને, પછે તેલ લગાવેલું. ૧૨

વિવિધ વસન સુગંધને લૂપણ, કુલ અંખોડે ફાવેલ;
ઠણઠણતો ંહાલો લાડકડો તે, ભોજન શાળાએ આવેલ. ૧૩

શ્રીરાધા અધર સુધા બિના પિયુને, બીભુ તે કાંઈ નવ લાવેલ;
પ્રાત પધારે ને નિશાયે આવે, પ્રીત નવી ઉપજાવેલ. ૧૪

માતાનું મન રંજવા પ્રભુ, આરોગ્યા બહુ સ્વાદેલ;
સુગંધ બીડી કર ધરીને, ઉઠ્યા નૂપુરને નાદેલ. ૧૫

સકળ વ્રજમાં પોઢીયા કરે, વિવિધ રસ સુખ દાનલ;
એ લીલા મ્હારે મન વસો જે, ભક્ત માગે માનલ. ૧૬

શ્રી વિઠ્ઠલ દ્વિજરૂપ તમારી, લીલા એણીપેરે ઝાઝીલ;
ઓળવ્યે કેમ ચાલશે જે, પ્રીત અમશું ખાઝીલ. ૧૭

આખ્યાન ૭ મું-રાગ સામેરી.

આપસેવા કરી શીખવે શ્રીહરિ, ભક્તિ પક્ષ વૈભવ સુદૃઢ કીધો;
આપની લીલા તે વદન પોતે કહી, ઉચ્ચાર આનંદ અધિક દીધો. ૧
વેદદ્વિ મધ્ય નવનીત જે ભજન રસ, મથિત માધુરી જીવે શ્રવણે પીધો;
તકસમ કર્મપથ રનેહ રસહીન જે, સ્વેત જાણી વિમુખ તાણી લીધો.
એ ચરણ શરણ વિના લોક દશચારમાં, કહોને કેનો કાંઈ અર્થ સીધો
શું કહું ચતુર થઈ થઈ અને વિસ્તરે, ભજે નહિં પશુ જેમ વિષય કીધો ૩
બોલ વલ્લભ સુવન વિમલ વાણી જેની, ગતિ પ્રહ્લાદિ દેવે ન જાણી
નંદનંદન રૂપે રાસલીલા કરી, પોતે ન ઉચ્ચરી છાની રાખી;
દિવસ એકાદની ઉત્તરાકુંવરપ્રતિ; વ્યાસનંદન વિમલ વદન લાખી.
પ્રહ્લાદિ મહામુનિ અતિ જ્ઞાનપારંગત, તે મધુસિંધુની કહીયે માખી
ન કોય હુવો ન હોય એ રૂપ સમ, તેના સકળ નિજ નિગમ સાખી.

એ પ્રભુ રસ પુંજ ભૂમિ પર રૂચિ કરી, ભાગ્યહીન જીવ જોણે કષ્ટિકા ન ચાખી;
 તેને દેવ ઉપર રહ્યા ધિક્કાર ખોલે, મંદમતિ કહી અને નિંદા દાખી.
 વિબુધ વાંછે વાસ વસુમતિ ઉપરે, શ્રીવલ્લભ કુંવરની ટેહલ કરવા;
 ઘોષથી વેગે પાઉં ધારિયા ગિરિભણી, શ્રી ગિરિરાજધરણ્યનો તાપ હરવા. ૮
 પુલકેંટે ભર્યા વસન વાધા તણાં, વિવિધ ભૂષણ તે અંગ ધરવા;
 તુરંગ ચાલે વાયુ વેગે ઉતાવળો, જાણે નૌકા ચાલી સિંધુ તરવા. ૯
 દીવસ એકાર્ધનો વિરહતે યુગ સમો, નિરાંજન મિષે રૂપ હૃદય ધરવા;
 જીવને એ કૃત્ય નિત્ય પ્રતિ ક્ષણ ક્ષણ શ્રી વિકૃલનાથ એવા ઉચરવા. ૧૦
 રૂપ ખેડે એક તે ભિન્ન થઈ વિસ્તરે, વિવિધ લીલા કરે ભજન સાર;
 વિવિધ વચનાવલી નયન સેને મીલી, સંજ્ઞા સૂચવે નિશિ વિહાર;
 વિવિધ મુક્તાવલી પાટ સુત્રે કરી, ગલસરી શોભિતા કરે શૃંગાર;
 વિવિધ કુસમાવલી અથિત હાથેકરી, એક એકને કંઠે આરોપે હાર.
 વિવિધ મેવા ભોગ મધુર મિષ્ટાન્ન રસ, રસમસ્યા અર્પે તે ખડુ પ્રકાર;
 વિવિધ ખીડાં સુગંધી કપુર એલચી. લવિંગ પુંગી અને ખેર સાર.
 વ્યંજન શિતલ વાયુ મુકર કરકમલ ધરી, દેખાડતાં મોહ સકલ સંસાર;
 અહુર્નિશ ધ્યાન શ્રી વિકૃલાધીશનું, સકલ કલિમલ દુરિત કોટીક્ષાર.
 એ પ્રભુ ભુવિ પ્રકટ વિપ્રવર તનુધરી, દીઠડે ત્રિભુવન તણાં ચિત્ત ચાલે;
 હાવભાવાદિક કોટી કોટી કરે, મદન જ્વર વ્યથાતે વેગે ટાળે. ૧૫
 જાળરંધ્રે સખી જાણે ચિત્રે લખી, વાંછિતા નાથની છખી નિહાળે;
 કમલ ખંજન મીન મધુપ જ્યાં ત્યાં થકાં, વકલોચન પ્રાંત પાછાં વાળે. ૧૬
 દાસનો દાસ જાણે સકળ સજ્જન સુણે, શ્રી વિકૃલ આપનું ખિરદ પાળે. ૧૭

આખ્યાન ૮ સુ-રાગ. ધન્યાશ્રી.

લલિત મનોહર, શ્રી વલ્લભ સુવન સુખાણુ;	
નશશિખ સુંદર, વજ્ર જન જીવન પ્રાણુ.	૧
વદન કાંતિ, જાણે ઉદયા કોટિક ભાણુ;	
દ્વિજકુલ મંડન, પ્રગટયા પુરૂષ પ્રમાણુ.	૨
નામ નિરુપમ, ઉચરે સકળ કલ્યાણુ;	
તેના સાખી, આરે વેદ પુરાણુ.	૩
અસુરહણેવા, બ્રહ્મવાદ ^૧ કરપાણુ;	
ભકિત કરે સહુ, વાજંતેરે નિશાણુ;	૪
વૈષ્ણવ જનને, આપે પદ નિરવાણુ;	
મારગ મુકતો, કોઈ ન માગે દાણુ.	૫
ચરણ ચાખડી, વંદે રાણોરાણુ;	
સરસ કીધા, જે હુતા પ્રેત પાપાણુ.	૬
હતિત પતિતનું, જીઓ તમે પ્રકટ એધાણુ;	
શેષ સહસ્ર મુખ, ઉચરે જેનાં વખાણુ.	૭
ચૌદ લોકમાં, વરતે જેની આણુ;	
ત્રાસ તિમિરનું, જાણે સકલ વિહાણુ,	૮
અધર્મ સકલનું, પેરે પેરે કીધું વિત્રાણુ;	
ધર્મ સકલનું, પ્રભુજીએ કીધું ત્રાણુ.	૯
સન્મુખ કીધા, જે હુતા બ્રહ્મ અજાણુ;	
નિર્ભય કીધા, શિરપર ધરી નિજપાણુ.	૧૦

નિગમ તત્વરસ યશ ભર્યા, અમૃત સંધાન,
રૂપ સુંદરતા શું કહું નહિં કે એ સમાન. ૧૧

કૃપા કરી હરિ, રાખી બહુ વિધિ કાન;
સેવક જનને, રાખી લ્યો એહલાણ. ૧૨

ઢાળ-એવા તે ગુણ નિધી નાથ ગાતાં, બ્રહ્મહત્યાદિક અથ ટળે;
લીલાતે લહરી સિંધુ ઝીલે, રાસ રસિકને જઈ મળે. ૧૩

નિઃસાધન જન હિત કરેવા, શ્રીનાથ વિકૃલ આવિયા,
વ્રજમાં તે હીંડે મલપતા તે, વ્રજ સખી મન લાવીયા. ૧૪

કમળ નેણે અમૃત વેણે, વાક્ય માધુરી રેડતા;
૧વેદાધ્યયન મિષે ભુજ ચલણે કરી, શોભે સૌને તેડતા. ૧૫

રંગેતે રમતા રસભર્યા, પ્રભુ ઘોષમાં લીલા કરે;
અધિક અધિક પ્રતાપ પૂરણ, યશ દશોદ્દિશ વિસ્તરે. ૧૬

ભાંતિ ભાંતિ લીલા કરે પ્રભુ, સાત સ્વરૂપ સોહામણા;
એક એકથી અધિક શોભા વ્રજ સખી લે ભામણા. ૧૭

પેરે પેરે પરિવાર સોહે, દેવ મોહે નિરખતાં.
૨ઉત્સાહ આનંદ ઉલટીયો તે, કુચુમ વરખે હરખતાં. ૧૮

પ્રતિ સદન શોભા અતિ ઘણી, લણી વેદ વદને ન જાય,
મકરંદ માતા ભ્રમરગુંજે, પક્ષી નાદ સોહાય. ૧૯

અંતઃપુર લીલાકરે સખી, સકલ જન સંતોષતા;
જાણે મત્ત માતાંગ છુટયો, નૂપુરને નિરઘોષતાં. ૨૦

હારકંઠણ કણું ભુષણ, નાદ નાના હિડતાં.

ગાન ગાયે સ્વર સુહાએ, શ્રીનવનીતપ્રિયાજીને પોઢતાં. ૨૧

સંધ્યા સમે શૃંગાર નૌતન, કુલ ગુંથે સૌ મલી;

સદન શોભા નિરખતાં તે, લક્ષ્મી મન પામ્યાં રળી. ૨૨

વાસ વાંછે વ્રજ વસેવા, એણીપેરે સુખ પામવા;

શ્રી પુરુષોત્તમ ઉત્તમ વરને; સમે જોઇ શિર નામવા. ૨૩

લીલાને અનુસાર કલરવ, કુજતા દ્વિજ શોભતા,

સ્વ સ્વભાવ ત્યાગી ધ્યાન રાગી, કોઇક ભાવે લોભતા. ૨૪

સહચરી રત્ન સુકંઠ નાદે, ગાન સુયશ પ્રકાર;

રસિક જન મન સહચરી, મત્તિ કરેતે ઉચ્ચાર. ૨૫

એણીપેરે લીલા કરે, શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર;

ભક્તજનના કોઠ પૂરે; આપો ચરણ વિહાર. ૨૬

આખ્યાન ૯ મું-રાગ બિભાસ.

નિત્ય પ્રિત ક્ષણ ક્ષણ સમરીયે, શ્રી વલ્લભનો પરિવારે રસના;

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રગટિયા, જગત કરેવા ઉદ્ધારે રસના. ૧

કલિમાં કારણ એક એ, બીજું સર્વે ભૂમિનો ભારે રસના;

એ વિના બીજું સર્વે બાદલું, યૌદ્ધલોક શણગારે રસના. ૨

શ્રી ગોપીનાથજી સોહામણા, મણિ મરકત ઘનવાનરે રસના;

સુખદાતા લઘુ બ્રાતના, પૂરણ પુરૂષ પ્રમાણરે રસના. ૩

કમળલોચન કરૂણા ભર્યા, શ્રી વિઠ્ઠલ સુખ રાસરે રસના;

દીઠડે તાપ ત્રિવિધિ ટળે, સ્મરણ માત્ર અઘનાશરે રસના. ૪

- શ્રીગિરિધર નર ભૂષણ, બ્રાત સકળ ધુરિધારરે રસના;
વક્તા વેદ શાસ્ત્રતણા. શ્રીભામિનીજી ભરતારરે રસના. ૫
- શ્રીગોવિંદજી આનંદમય, ધર્મ સકલનું ધામરે રસના;
શ્રીરાણીજી રંજન રૂડલા, ભકત સકળ વિશ્રામરે રસના. ૬
- શ્રીબાલકૃષ્ણજી બાલુડા, સુંદર ભીનલે વાનરે રસના;
કમળ લોચન કમળાપતી, છબી નહિં કે એહ સમાનરે રસના. ૭
- શ્રીગોકુળપતિ અતિ શુણિધિ, તાત તણે પ્રતિભિંબરે રસના;
શ્રીપાર્વતીપતી પ્રેમશું, શોભા સકલ કુટુંબરે રસના; ૮
- શ્રીરઘુપતિ અતિ ગજગતી, રતિપતિ કડું બીલિહારરે રસના;
શ્રીભનકી જીવન એ સદા, મધ્યમણિરતનમય હારરે રસના. ૯
- શ્રીયદુપતી જીવન જગતના, સદા મન પ્રસન્ન ઉલ્લાસરે રસના;
નાહ તે મહારાણીજી તણા, મુખમાધુરી વિલાસરે રસના. ૧૦
- શ્રીઘનશ્યામજી સિંચે સુધા, જીવન સકલ પ્રહ્લાંડરે રસના;
નાહ તે કૃષ્ણાવતી તણા, લીલા નિત્ય અખંડરે રસના. ૧૧
- લક્ષ્મી સત્યભામા બેહુ, અગ્રજની અનુહારરે રસના;
શ્રીનવનીત પ્રિયાજીને રીઝવ્યા, સેવ્યા વિવિધ પ્રકારરે રસના. ૧૨
- શોભા યમુના કમલા દેવકા, જેને સાત બાંધવ સૌભાગ્યરે રસના;
એમના ચરણ રમરણ કરી, શ્રીવિકુલ પદ રજરતિ ભાગ્યરે રસના.
- પુત્ર પૌત્રાદિ સુખ શું કહું જો તું મુખ માંહે એકરે રસના,
શ્રી વિકુલ કલ્પદ્રુમ ફળ્યો, તેની શાખા પ્રસરી અનેકરે રસના. ૧૪

અથ શ્રીમદ્ગોસ્વામી શ્રી દ્વારકેશજી કૃત.

મૂલ પુરુષ પ્રારંભ.

રાગ બિલાવલ.

મૂળ પુરુષ નારાયણ યજ્ઞ, શ્રુતિ અવતાર ભયે સરવજ્ઞ;
શાખા તૈત્તરીય ગોત્ર ભારદ્વાજ, તૈલંગકુલ ઉદ્ધિત દ્વિજરાજ.
(છંદ) દ્વિજરાજ તેં હરિ આય પ્રકટે, સોમયજ્ઞ કીયો જખેં,
કુંડતે હરિ કહી ખાની, જન્મકુલ તુહારે અખેં.

ચકિત તતક્ષણ ભયે સખજન, એસી અખલોં ભધ કખેં,
સુનતહી મન હરખ કીનો, ધન્ય ધન્ય કહયો સખે. ૧
તિનકે પુત્ર ભયે ગંગાધર, તિનકે ગણપતિ સુત વલ્લભવર,
શ્રીલક્ષ્મણ ભટ્ટ અનુભવટેવ, શુદ્ધ સત્વ જયોં શ્રી ષસુદેવ.

(છંદ) સત્વગુણ વિદ્યા પયોનિધિ, વિશદ કીર્તિ પ્રકટધ;
ગામ કાંડરવારમેં રહી, જાતિ સખ હરખિત ભધ.

પર્વ પર સકુટુંબ લેકેં, ચલે પ્રાગકું સાથ લેં;
સ્નાન દાન દીવાય દ્વિજકું, ચલી કાશી પાતલે. ૨
કધુક દીન રહીકે ચલે સખ દક્ષણ, આનંદીત તનુ સકુન સુલક્ષન;
ચંપારણ્ય મહીં જખ આયે, એલમાગાઝ ગર્ભ શ્રવિત જતાયે.

(છંદ) શ્રાવજ્ઞાનિ ચલે તહાં તેં, નગર ચૌડા મેં ખસે;
જગતમેં આનંદ ફેલ્યો, દશ દિશા માનો હસે.

ચેન હે સુનિ ચલે કાશી, ફેર વહિ બન આવહિ;
અગ્નિ ચૌધા મધ્ય બાલક, દેખી સનમુખ ધાવહિ. ૩

મારગ દિયો જની જીય માતા, લિયે ઉચ્છંગ મોડે દિયોહો બિધાતા
 તાત સુનત દૌરી કંઠ લગાયે, તિહિ છિન મંગલ હોત બધાયે.
 (છંદ) મંગલ બધાયો હોત તિહુંપુર, દેવ દુહુંભી બાજહી,
 જાતસીકો લગ્ન પૂછત, પ્રથમ સમયો સાધહી.
 ધન્ય સંવત્ પંદ્રહા, પેંતીસ માધવ માસહેં;
 કૃષ્ણ એકાદશી શ્રીવલ્લભ, પ્રકટ વહન વિલાસહેં. ૪
 શ્રીવલ્લભકું લેઆયે કાશી, સુંદર રૂપ નયન સુખરાશી;
 સાત વરસ ઉપવિત ધરાયે, તખતે વિદ્યા પઢન પઠાયે.
 (છંદ) પઢે ચારેં વેદ અરૂ, ખટશાસ્ત્ર મહિના ચારમેં,
 તાતકું અચરજ લયો, યહ કેન રૂપ વિચારમેં.
 નીંદ આઘ કહ્યો પ્રભુ, સંદેહ કયેં તુમ કરતહેં.
 પ્રથમ બાની લઈહે સો, પ્રકટ જનો અખ લયો. ૫
 જાગપરી કહ્યો પત્નિ આગેં, ચે હેં પૂરણ બ્રહ્મ અનુરાગે;
 શ્રીમુખ બચન કહે શ્રી વલ્લભ, માયા મત ખંડન લયે સુલભ.
 (છંદ) સુલભતેં દક્ષિણ પધારે, ગ્યારે વરસકો વપુ ધરેં.
 દેખ મામા હરખકેં, આદર કીયો આવો ધરેં.
 ૧વિદ્યાનગર કૃષ્ણ દેવરાજ, બહુત મતહી જહાં મીલે;
 જીતકેં કનકાભિષેકસું, પઢે આવત ઈહાં પહિલે. ૬
 રામાનુજ અરૂ મધ્વાચાર્ય, વિષ્ણુસ્વામી ૨નિમાદિત્ય હરિભજ;
 શંકરમેં અનુસરત ચોરમત, સુક્રિત બળતેં આજ સબળ અતિ.

૧ લલનું વિજયનગર (જુઓ અમારું “વિવિધ ધોળ તથા પદ
 સંગ્રહ ભાગ ૧ લો. ” ૨ નિમાવત,

(છંદ) સખળ સુન આપુહી પધારે, દ્વારપેં પહુંચે જખેં;

ય દૌરિ પ્રતાપ ખરન્યો, રાય આવો ઇહાં અખે.

રાય આય પ્રણામ કિનો, સભામેં જુ પધારિયે,

સુનહો ખનતી કૃપાસાગર, દુષ મતહિ વિહારીએ. ૭

ગજ ગતિ ચાલ ચલે શ્રી વલ્લભ ઇનકી કૃપા ભયે સખ સુલભ;

રવિકે ઉદય કિરણ જ્યેં બાઠી, તેસી સભા પાંત ઉઠી ઠાઠી.

(છંદ) ઠાઠે સખ સ્તુતિ કરે જખ, કિયો માયામત ખંડન;

શબ્દ જે જે હોત સખ મુખ, ભક્તિ પંથ ભુવ મંડન.

સ્તુતિ કરેં દ્વિજ હાથ જોરેં, રાય મસ્તક નાવહીં;

પરમ મંગલ હોતહેં, કનકાભિષેક કરાવહીં. ૮

પાછે જલસેં નહાય બિરાજે, વિનતિ કરી રાયેં મન સાજે;

દ્રવ્ય સખે અંગીકૃત કરિયે, પ્રભુ બોલે ચહ નાંહીં અહિયે.

(છંદ) અહિયે નાહિન સ્નાન જલવત્ ખાંટ સખકો દીજીયે;

ખાંટ દીનો કરી ખીનતી, મોહિ શરણ જુ દીજીએ,

કૃપા કરકે શરણ દીનો, થાર ભરી મહોરે ધર્યો,

સમ લેકેં કહ્યો દેવી, દ્રવ્ય અંગીકૃત કર્યો. ૯

તહાંતે પંઢરપુરજી સિધારે, શ્રીવિકૃલનાથ મિલનકેં પધારે;

ભીમરથી કે પાર મિલે જખ, દોઉ તનમેં આનંદ બઢ્યો તખ.

(છંદ) બઢ્યો આનંદ કરી ખીનતી, આપકેં ચહ શ્રમ ભયો;

કહિ શ્રી વિકૃલનાથજીનેં મિત્રતા પથ પ્રગટિયો.

૧ આ સાત મહોરનાં નેપુર કરાવ્યાં છે જે હાલ સૂધી પણ શ્રીનાથજી અંગીકાર કરે છે.

- ફેર શ્રી ગોકુળ પધારે, નિરખ યમુના હરખહીં;
સંગ દમલાદિક હોતે, તિનપેં કૃપારસ ખરખહીં. ૧૦
- એક સમે ચિંતા ચિત્ત આઈ, દૈવી કિહિંબિધ જાની જાઈ;
આસુરીસોં સળ મિલિત સદાઈ, લિન હોય સો કેંન ઉપાઈ.
(છંદ) લિનકો જાળિ ચિત્ત ધર્યે, તળ પ્રભુ પધારે તિહિં સમેં.
મધુર રૂપ અનંગ મોહિત, કહત સુધ કીને હમેં.
કરો અખતેં બ્રહ્મકો સંબંધ દૈવી સૃષ્ટિસોં;
પાંચ દોષ ન રહે તાકે, નિવેદન કરો વૃષ્ટિસોં. ૧૧
- વચન સુની હરખે શ્રીવલ્લભ, યહ આજ્ઞા તે પરમ અતિ સુલભ;
કંઠ પવિત્રા લે પહેરાયે, મિસરી ભોગ ધરી મન લાયે.
(છંદ) લયો લાયો ચિત્તકો તળ, પુષ્ટિ પથકું અનુસરે;
શરણ જે આવત નિરંતર, કાલ લય તે ના રે.
પ્રકટ સળ લીલા દિખાવત, નંદ નંદન જે કરી;
અવનિપર પદ પદ્મ રાખી, પરકિમા મિષ ઉર ધરી. ૧૨
- ફેર પંઢરપુર જળ આયે, શ્રી વિકૃલનાથ કહી મન લાયે;
કરિ વિવાહ બહુ રૂપ દિખાયો, મેરો નામ સુવનકો ધરાવો.
(છંદ) ધરો ચિત્તમેં ખાત યહ, કાશી વિવાહ જુ હોયગો;
મેં કહ્યા દિજ આય બીનતી, કરે ચરણ સમોયગો.
આય વહાંતે વિવાહ કીનો, અધિક મંગલ તળ લયો;
નામ ધર્યો શ્રી મહાલક્ષ્મી, દેખી જોરિ દુઃખ ગયો. ૧૩
- પરિકમા ત્રીજી ચિત્ત આઈ, નિકસ ચલે શ્રી વલ્લભરાઈ;
ઝાડખંડમેં પ્રભુને જતાઈ, અખકેં મોહિ મિલો મનલાઈ.

(છંદ) મિલેંગે હરિદાસપે, જહાં તીન દમન કહાવહી;

ઇંદ્ર નાગ બુ દેવ દમન, સો મેરો નામ જતાવહી.

ફેરકે જળ વ્રજ પધારે, પાંચ સેવક સંગહે;

સદુ હેં આન્યોરમેં, તહાં દ્વારપેં ઠાડે રહેં.

૧૪

સદ્દ કહે સ્વામિ કહ્યુ ખેહે, મેઘન કહિ સેવકકો લેહે;

ઇતને પ્રભુ ગિરં ઉપર ખોલે, લાઘ નરો દૂધ અનખોલે.

(છંદ) ખોલી નરો યહ પાહુને આયે, તીનહીંકો ખેઠારયે;

પ્રભુ કહત મોહે ખેર લાગત, લલી ચિત્ત બિચારીયે.

લે ગઇ પય ખ્યાય આઇ, દેખ શ્રીવલ્લભ કહ્યો;

અચ્યો હેં કહ્યુ હમેં દીજે, ખોલ પેહેલો હી ગહ્યો.

૧૫

દેખ નરો ખોલી હાં વારી, નામ દીજીયે ગર્વ પ્રહારી;

નામ દીનો પૂછી વે કહાં હે, કહિ પર્વતપર જાઓ તહાંહે.

(છંદ) તહાં દેખે પ્રાણપાન તખ, હુલસિ દોઉ તન કુલહી,

વહી સમેં સુખ કહિ ન આવે, પંશુ ગતિ માત ભુલહી.

હસિ કહ્યો સકુટુંબ આવો, નિકટરહી સેવા કરો;

માની વચન પ્રમાણ કીનો, સાસુરે દિશ પગ ધર્યો.

૧૬

કહ્યુક દિન રહી સંગલે આયે, જસે અડેલમેં નિજ હરખાયે;

સંવતપંદ્રહા સડસઠ આયો આસો વદી દ્વાદશી શુભ ગાયો.

(છંદ) ગાયો શ્રી ગોપીનાથજી, જળ જન્મ લીનો આયકેં.

જાનિ બલકો રૂપ હરખિત, દેતદાન બઢાયકે.

ફેરકેં ચરણાટ આયે; કહ્યુક દિન રહેં જાનકે;

ધન્ય સંવત્ પંદ્રહા, ધન બહોતરા શુભ માન કેં.

૧૭

પૌષ કૃષ્ણ નૌમી જળ આઈ, ઘર ઘર મંગલ હોત બધાઈ;
 શ્રી વિકૃલનાથ જન્મ લયો સુનિકે, કહત ફિરત આનંદ ગુણ ગનિકે
 (છંદ) આનંદ બાઢયો ચહું દિશા, છબિદેખ શ્રીવલ્લભ હસે;
 બેઉ કછુ મુસકાય ચિતયે, દોઉ હસન મેરે મન વસે.
 તિલક મૃગમદ છિપ્યો હરખિત, કહાંલોં ગુગુ ગાઇએ;
 કૃપાતેં ઉછલિત નિજરસ, છિપત નાંહી છિપાઇએ. ૧૮
 શ્રી ગોકુલમેં વાસ સુહાયો, રૂકિમણી પદ્માવતી પતિ ગાયો;
 શ્રીગિરિવરધર જિનહીં છબીલો, શ્રીનવનીતપ્રિય અરવીલો,
 (છંદ) પ્રિય શ્રી મધુરેશ શ્રી વકૂલેશ શ્રી દારિકેશજી;
 શ્રી ગોવર્દ્ધનધર શ્રી ગોકુલચરમા શ્રી મધુરેશજી.
 શ્રી મન મોહન અષ્ટ ઇંદ્રિય વિધિ, રમન શ્રી વિકૃલનાથકે;
 તાતકે ચિત્ત જાની સેવા, વિસ્તરી સખ સાધકે. ૧૯
 પંદ્રહસેં સત્તાણું કાર્તિક, ત્રિમળ દ્વાદશી મંગળ નિત ઢિંગ;
 પ્રથમ પુત્ર પ્રગટે શ્રી ગિરિધર, પટગુણ ધર્મી ધર્મ ધુરંધર.
 ઉર્જા શામલ અષ્ટમિ શુભ, ગુરૂ સુદીન પ્રકટે જબેં;
 ઋતુ વિયત શૃંગાર આશ્વિન, અસિત તેરસ બ્રાજહી;
 શ્રી બાલકૃષ્ણજી મહા પરાક્રમી, વેસુખ સોલે રાજહી. ૨૦
 કવિસહ સુદિ સાતેં શ્રી ગોકુલપતી, યશ સ્વરૂપ માળા
 સ્થાપિત રતી;

સોરહસેં અગ્યારહ કાર્તિક સિત, અર્ધ બુધ રઘુનાથ શ્રીસહિત
 (છંદ) હેતુ નિજ અભિધાન પ્રકટે, તાત આજ્ઞા માન કે;

તિથી કલા બુધ મધુ છઠ, વિમલ જ્ઞાન બખાનકે.

શ્રી યદુનાથ પ્રકટે રહ્યો વિરહ શ્રી ઘનશ્યામ સ્વરૂપકે,
સહ કૃષ્ણ તેરસ રવિજ રિક્ષ, સત કળા શ્રીવિકૃલ ભુપકે. ૨૧
ભામિની, રાની, કમળા, બખાની, પારવતી, જનકી, મહારાંની;
કૃષ્ણાવતિ મિલિ સાતો કહાયે યહ અલૌકિક રૂપ મહા યે.
મહા અલૌકિક અગ્નિકુલ સખ અલૌકિક અષ્ટ છાપહે;
અલૌકિક સખ ભકતજન જો, શરણુ લીને આપહે.
યથામતિ કછુ બરનિઆઈ, જાનિયો યહ દાસ હેં;
શ્રી દ્વારકેશ નિરોધ માગે, યહી ફલકી આસ હેં.

इति श्री मूळ पुरुष संपूर्ण.

દરેક વૈષ્ણવ કુટુંબમાં ઘેર ઘેર વંચાતુ પુસ્તક.

વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૧ લો.

આ પુસ્તકમાં જ્ઞાન અને ભક્તિ રસથી ભરપૂર, ૫૬૦ પદો અપૂર્વ સંગ્રહ જુદાં જુદાં ૧૬ પ્રકરણોમાં આપવામાં આવ્યો છે. તેથી ત સ્ત્રીઓ પુરુષો તેમજ બાળકોને હરનિશ મનન કરવા યોગ્ય, કીર્તન સમાજમાં તેમજ ભગવદ્ વાર્તામાં વાંચવા માટે આસ ઉપયોગી છે. વળી તેમાં હાલ ભૂતળ ઉપર બિરાજતા “ શ્રી ગોસ્વામી બાળકોના જન્મ દિવસની નોંધ અને શ્રી આચાર્યજી મહાપ્રભુજીની ૮૪ બેઠકો કયા કયા સ્થળે છે તેના નોંધ તથા ત્યાં જવાના રસ્તાની સંપૂર્ણ માહિતિ પણ આપવામાં આવી છે. તેથી જાત્રાએ જવા માટે મુસાફરોમાં તો આસ કરીને સાથે રાખવા લાયક છે.

अथ श्री यमुनाष्टक.

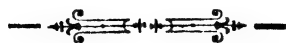
नमामि यमुनामहं सकलसिद्धिहेतुं मुदा ।
 मुरारिपदपङ्कजरुद्रमन्दरैर्लुक्कटात् ।
 तटस्थनवकाननप्रकटभोदपुष्पाभ्युना ।
 सुरासुरसुपूजितः स्मरपितुः श्रियं निभ्रतीम् ॥ १ ॥
 कलिन्दगिरिमस्तके पतदमन्दपूरोज्ज्वला ।
 विलासगमनोद्दलसत् प्रकटगंडशैलोनता ॥
 सद्योपगतिदंतुरा समधिर्ददोऽलौत्तमा
 मुकुन्दरतिवर्द्धिनी जयति पद्मभन्धोः सुता ॥ २ ॥
 लुवं लुवनपावनीमधिगतामनेकस्वनैः ।
 प्रियाभिरिव सेवितां शुक्रमयुरहंसादिलिः ॥
 तरंगलुङ्कङ्कणप्रकटमुकितकावालुका ।
 नितम्भतटसुन्दरीं नमत कृष्णतुर्यप्रियाम् ॥ ३ ॥
 अनंतशुणुलूषिते शिवविरंचिदेवस्तुते ।
 धनाधननिले सदा ध्रुवपराशराभीष्टहे ।
 विशुद्धमथुरातटे सकलगोपगोपीवृत्ते ।
 कृपानलधिसंश्रिते भम मनः सुभं लावय ॥ ४ ॥

यया यरलुपद्मं मुररिपोः प्रियं लावुका ।
 सभागमनतोऽलवत् सकलनिद्धिदा सेवताम् ॥
 तथा सदृशतागियात् कमलज सपत्निव यद्भरि ।
 प्रियकलिनदया मनसि मे सदा स्वीयताम् ॥ ५ ॥
 नमोस्तु यमुने सदा तव यरिप्रमत्यद्भुतं ।
 न ननु यमयातना लवति ते पयः पानतः ॥
 यमोऽपि लगिनीसुताकन्धमुडन्ति दुष्टानपि ।
 प्रियो लवति सेवनात् तव हृदयं गोपीकाः ॥ ६ ॥
 नमोस्तु तव सन्निधौ तनुनवत्वमेतावता ।
 न दुर्लभतमा रतिमुंररिपो मुकुन्दप्रिये ॥
 अतोस्तु तव लालना सुरधुनी परं संगमात् ।
 तवैव लुविहीर्तिता न तु कदापि पुष्टिस्थितैः ॥ ७ ॥
 स्तुतिं तव करोति कः कमलजसपत्नि प्रिये ।
 हृदयं दनुसेवया लवति सौख्यमामोक्षतः ॥
 धनं तव कथाधिका सकलगोपीकासंगम ।
 स्मरश्रमजलालुलिः सकलगात्रजैः संगमः ॥ ८ ॥
 तवाष्टकमिदं मुदा पठति सूरसूते सदा ।
 समस्तदुश्चितक्षयो लवति वै मुकुन्दे रतिः ॥
 तथा सकलसिद्धयो मुररिपुश्च संतुष्यति ।
 स्वलावविजयो लवेद्वदति वदललः श्रीदरेः ॥ ९ ॥

इति श्रीमद्वल्लभाचार्य विरचितं श्रीयमुनाष्टकं संपूर्णम्.

અથ. શ્રીયમુનાજનાં ૪૦ પદ.

પદ ૧ હું. રાગ રામકલી.

પિયસંગ રંગભરિ કરિ કલોલેં,	પિય૦
સખનકે સુખદેન, પીયસંગ કરત સેન;	
ચિત્તમેં તખ પરત ચેન, જખહી ખોલેં.	પિય૦ ૧
અતિહી વિખ્યાત, સખ ખાત ઇનકે હાથ;	
નામ લેત કૃપા કરે અતોલેં,	
દરસકરિ પરસકરિ ધ્યાન હિયમેં ધરે,	
સદા વ્રજનાથ ઇનસંગ ડોલે.	પિય૦ ૨
અતિહિ સુખકરન, દુઃખ સખનકે હરન;	
એહી લીનો પરન દે ઝડોલેં;	
એસી જમુને જાન તુમ કરો ગુન ગાન,	
રસિક પ્રિતમ પાએ નગ અમોલે.	પિય૦ ૩

પદ ૨ જી.

સ્યામ સુખધામ જહાં નામ ઇનકે,	સ્યામ.
નિશદિના પ્રાણુપતિ આયેં હિયમેં ખસે;	
જોઈ ગાવે સુજશ ભાગ્ય તિનકેં.	સ્યામ. ૧
યેહિ જગમેં સાર; કહત વારંવાર,	
સખનકે આધાર, ધન નિર્ધનનકે;	

લેત જમુને નામ દેત અલે પદ દાન,
રસિકપ્રિતમ પ્રિયા બસ જી ધનકે.

સ્વામ. ૨

પદ ૩ જી.

કહેત શ્રુતિસાર નિર્ધાર કરિકે,
ધન બિના કોન એસી કરે હે સખી;
હરત દુઃખદ્રંદ, સુખકંદ બરખે.

કહેત.

કહેત. ૧

બ્રહ્મસંબંધ જબ હોત યા જીવકોં,
તબહિં ધનકી ભુજા વામ ફરકે;
દોરિકરિ સોરકરિ જાય પિયસોં કહે,
અતિહિ આનંદ મનમેંજી હરખેં.

કહેત. ૨

નામ નિર્મોલિ નગ લે કોઉ ના શકે,
ભક્ત રાખત હિયે હાર કરકે;
રસિક પ્રિતમજીકી, હોત જાપર કૃપા,
સોઈ શ્રીજમુનાજીકો રૂપ પરખે.

કહેત. ૩

પદ ૪ થું.

નેનભરિ દેખિ અબ ભાનુ તનયા.

નેન.

કેલિ પિયસો કરે ભ્રમર તબહિં પરે;
શ્રમજલ ભરત આનંદ મનયા.

નેન૦ ૧

ચલત ટેલી હોહિ, લેત પિયકો મોહી,
ધન બિના રહત નહિ, એક છિનયા.

રસિક પ્રિતમ રાસ કરત જમુના પાસ,
માનો નિર્ધનનકી હે જી ધનયા.

નેન. ૨

પદ ૫ મું.

શ્યામસંગ શ્યામઠ્ઠે રહિરિ શ્રીજમુને.	શ્યામ૦
સુરતશ્રમખિંદુતેં સિંધુસી વહિ ચલી;	
માનો આતુર અલી રહી ન લવને.	શ્યામ૦ ૧
કોટિ કામહિં વારેં, રૂપ નેનન નિહારે,	
લાલ ગિરિધન સંગ કરત રમને;	
હરખિ ગોવિંદપ્રભુ નીરખી ઇનકી ઓર,	
માનો નવદ્વલહની આઈ ગવને.	શ્યામ૦ ૨

પદ ૬ હું.

ચરણપંકજરેણુ શ્રી જમુનેણુ દેની.	ચરણ૦
કલિયુગ જીવ ઉદ્ધારણુ કારન;	
કાટત પાપ અબધાર પેની.	ચરણ૦ ૧
પ્રાણપતિ પ્રાણસુત, આયે લકતન હિત,	
સકલ સુખકી તુમ હો જી શ્રેની;	
ગોવિંદ પ્રભુ વિના રહત નહિ એક છિનું,	
અતિહ આતુર અંચલ જી નયની.	ચરણ૦ ૨

પદ ૭ મું.

શ્રીજમુનાસી નાહીં કોઉ ઓર દાતા.	શ્રીજ૦
જો ઇનકી શરણુ જાતહે દોરિકે;	
તાહિકેં તીહિછિનુ કરિ સનાથા.	શ્રીજ૦ ૧

એહિ ગુન ગાન રસખાન રસના,
 એક સહસ્ર રસના કયોં ન દધ બિધાતા;
 ગોવિંદ પ્રભુ તન મન ધન વારને,
 સખહિકો જીવન ઈનહીકેજી હાથા.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૮ મું.

શ્રી જમુના જસ જગતમેં જોઈ ગાવે.
 તાકે આધીન ઠહે રહત હેં પ્રાણુપતિ:
 નેન આર બેનમેં રસજી છાવે.
 વેદ પુરાનકિ ખાત યહ અગમ હે,

શ્રીજ૦

શ્રીજ૦ ૧

પ્રેમકો લેદ કોઉ ન પાવે;
 કહેત ગોવિંદ શ્રીજમુનેકિ જાપર કૃપા,
 સોઈ શ્રીવલ્લભકુલ શરણ આવે.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૯ મું.

ધાય કે જાય જો શ્રીજમુના તીરે,
 તાકિ મહિમા અખ કહાંલગ ખરનિયે,
 જાય પરસત અંગ પ્રેમ નીરે.

ધાય.

ધાય. ૧

નિશ દિના કેલિ કરત મનમોહન,
 પિયાસંગ લકતનકી હે જી લીરે;
 છીતસ્વામી ગિરિધન શ્રીવિકૂલ;
 ઈન બિના નેક નહિ ધરત ધીરે.

ધાય. ૨

પદ ૧૦ મું.

જા મુખતેં શ્રીયમુને ચહુ નામ આવે,
તાપર કૃપા કરેં શ્રીવલ્લભ પ્રભુ,
સોઇ શ્રીજમુનાજીકો ભેદ પાવે.

જા મુ. ૦

જા મુ. ૧

તન મન ધન સખ લાલ ગિરિધરનકો,
દેકેં ચરન જળ ચિત્ત લાવે,
છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રીવિકૃલ,
નેનન પ્રગટ લીલા દિખાવે.

જા મુ. ૨

પદ ૧૧ મું.

ધન્ય શ્રીજમુને નિધી દેનહારી,
કરત ગુનગાન અજ્ઞાન અઘ દૂર કરિ;
જાય મીલવત પ્રિયા પ્રાનખ્યારી,
જનકોઈ સંદેહ કરો ખાત ચિત્તમેં ધરો,
પુષ્ટિપંથ અનુસરો, સુખજી કારી;
પ્રેમકે પુંજમેં, રાસ રસકુંજમે.
તાહી રાખત રસરંગ ભારી.

ધન્ય. ૧

ધન્ય. ૨

જમુને ઝોર પ્રાણપતિ પ્રાણ ઝોર પ્રાણસુત,
ચહું જન જીવપર દયા બિચારી;
છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રી વિકૃલ,
પ્રતકે લીયે અખ સંગ ધારી.

ધન્ય. ૩

પદ ૧૨ મું.

ગુણ અપાર મુખ એક કહાંદોં કહિયે,
તને સાધન લને નામ શ્રીજમુનાજીકો;
દાલગિરિધરનવર તખડિં પૈયે.

ગુણ.

ગુણ. ૧

પરમ પુનિત પ્રિતકી રીત સખ જનકે,
દ્રઢ કરી ચરણ કમલ જી ગ્રહીયે;
છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રી વિઠ્ઠલ
એસી નિધિ છાંડિ અખ કહાં જી જૈયે.

ગુણ. ૨

પદ ૧૩ મું.

ચિત્તમેં શ્રીજમુના નિસદિન જો રાખો.

ચિત્ત.

ભક્તકેવશ કૃપા કરતહે સર્વદા;

એસો શ્રીજમુનાજીકો હેજી સાખો.

ચિત્ત. ૧

જા મુખતેં શ્રીજમુને યહ નામ આવે,

સંગકીજે અખ જાય તાકો;

ચતુર્ભુજદાસ અખ કેહેતહેં સખનસો,

તાતેં શ્રીજમુને જમુને જી ભાખો.

ચિત્ત. ૨

પદ ૧૪ મું.

પ્રાણપતિ વિહરત શ્રીજમુનાકૂલે

પ્રાણ.

લુપ્થ મકરંદકે ભ્રમર જ્યોં બસ લયે;

દેખી રવિઉદય માનો કમલ કુલે.

પ્રાણ. ૧

કરત ગુંબર મુરલીજી લે સાંવરો,
સુનત વ્રજવધુ તન સુધિ જી ભૂલે,
ચતુર્ભુજદાસ જમુને પ્રેમસિંધુમેં,
લાલગિરિધરન અળ હરખી ઝુલે.

પ્રાણ. ૨

પદ ૧૫ મું.

વારંવાર શ્રીજમુને ગુણ ગાન કીજે.

વારં.

એહી રસનાતેં જો નામરસ અમૃત;

ભાગ્ય જાકે હેં સોઈ જી પીજે.

વારં. ૧

ભાનુતનયા દયા અતિહી કરૂણામયા;

ધનકી કરિ આસ અળ સદાઈ જીજે;

ચતુર્ભુજદાસ કહે સોઈ પિયાપાસ રહે,

જોઈ શ્રીજમુનાજીકે રસ જી ભીજે.

વારં. ૨

પદ ૧૬ મું.

હેતકરી દેત શ્રીજમુને વાસ કુંજે.

હેત.

જહાં નિસ વાસર રાસમેં રસિકવર,

કહાં લગ જરનિયે પ્રેમ પુંજે.

હેત. ૧

થકિત સરિતાનીર, થકિત વ્રજ વધુ ભીર;

કોઈ ન ધરત ધીર મુરલી સૂનીજે;

ચતુર્ભુજદાસ જમુને પંકજ જાનિ,

મધુપકીનાંઈ ચિત્ત લાય ગુંજે.

હેત. ૨

પદ ૧૭ મું.

ભકતપર કરી કૃપા શ્રીજમુને એસી.

ભકત.

છાંડી નિજ ધામ વિશ્રામ ભૂતલ કિયો,
પ્રગટલીલા દિખાઈ જી તેસી.

ભકત. ૧

પરમ પરમારથ કરતહે સખનકોં,
દેત અદ્ભુત ડપ આપ જેસી,
નંદદાસ ચોં જાનિ દઢકરિ ચરણ ગ્રહે,
એક રસના કહા કહોં વિસેષી.

ભકત. ૩

પદ ૧૮ મું.

નેહ કારન શ્રીજમુને પ્રથમ આઈ,
ભકતકે ચિત્તકી વૃત્તિ સખ જાનહી;

નેહ.

તાહીતેં અતિહિં આતુર જી ધાઈ.
જાકે મન જેસી ઈચ્છા હતી તાહિકી,
તેસિહી આય સાધજી પૂજાઈ;

નેહ. ૧

નંદદાસ પ્રભુ તાપર રીઝિ રહે.
જોઈ શ્રીજમુનાજીકો જસ જી ગાઈ.

નેહ. ૨

પદ ૧૯ મું.

તાતેં શ્રીજમુને જમુને જી આવો.

તાતેં.

શેષ સહસ્રમુખ નિસદિના ગાવત;

પાર નહિ પાવત તાહિ પાવો.

તાતેં. ૧

સકલ સુખ દેન હાર તાતેં કરો ઉચ્ચાર,
કરતહુ વારંવાર જીન બુલાવો; (જમુને બુલાવો.)

નંદદાસકી આસ શ્રીજમુને પૂરન કરી,
તાતેં ઘરી ઘરી ચિત્ત લાવો.

પદ ૨૦ મું.

ભાગ્ય સૌભાગ્ય શ્રીજમુને જી દેઇ. ભાગ્ય.

ખાત લૌકિક તજે પુષ્ટિ જમુને લજે;

લાલ ગિરિધરનવર તખ મિલેઇ. ભાગ્ય. ૧

ભગવદ્દીસંગકરી ખાત ઇનકી લહે,

સદા સાનિદ્ધિ રહે દેતી મેઇ;

નંદદાસ જાપર કૃપા શ્રીવલ્લભ કરે,

તાકો શ્રી જમુને સર્વસ્વ જો દેઇ. ભાગ્ય. ૨

પદ ૨૧ મું.

નામ મહિમા એસો જો જાનો, નામ.

મર્યાદાદિક કહે લૌકિક સુખલહે;

પુષ્ટિકો પુષ્ટિપથ નિશ્ચે જાનો. નામ. ૧

સ્વાતિ જલ ખુંદ જળ પરતહે જાહિમેં,

તાહિમેં હોંત તેસો જી વાનો;

શ્રીજમુને કૃપા સિંધુ જાનિ, સ્વાતિ જલ બહુ માનિ,

સુર ગુણ પૂર કહાંલો બખાનો. નામ. ૨

પદ ૨૨ મું.

લકતકોં સુગમ શ્રીજમુને અગમ ઓરેં, લકત.

પ્રાતહી નહાત અઘ જાત તાકે સકલ;

જમ હું રહત તાહી હાથ બેરે.

લકત. ૧

અનુભવિ બિના અનુભવ કહા જાનહી,

બાકો પિયા નહિ ચિત્ત ચોરેં;

પ્રેમકે સિંધુકો મરમ જાન્યેાં નહિ,
સુર કહે કહા લયો દેહ ધોરે.

લકત. ૨

પદ ૨૩ મું.

ફલફલિત હોત ફલફળ જમુને,
દેખીહુ ના સુની તાહાકી આપુની;
તાકી ખાત કહો કેસે જુ માને.

ફલ.

ફલ. ૧

તાહિકે હાથ નિર્મોલ નગ દીજયે;
જેઘ નીકે કરી પરખી જાને,
સુર કહે કરતે દૂરિ બસિયે સદા;
શ્રીજમુનાજીકો નામ લિજે જુ છાને.

ફલ. ૨

પદ ૨૪ મું.

શ્રીજમુને પતિ દાસકે ચિન્હ ન્યારે,
લગવદીકોં લગવદસંગ મિલિરહે;
જાકે હીયે બસત પ્રાણ પ્યારે.

શ્રીજ૦

શ્રીજ. ૧

ગુઠ જમુને ખાત સોઈ અબ જાનિયે,
જાકે મન મોહન નેનતારે;
સુર સુખસાર નિરધાર વે પાવહી,
જાપર હોય શ્રીવલ્લભ કૃપા રે.

શ્રીજ. ૨

પદ ૨૫ મું.

શ્રીજમુને રસખાનકોં સીસ નાંઝિ,
એસી મહિમા જાની લકતકોં સુખદાન;
જાઈ માગો સોઈ જુ પાઝો.

શ્રીજ.

શ્રીજ. ૧

પતિત પાવન કરન નામ લિનો તરન.

દ્રઢ કરિ ગ્રહી ચરન, કહું ન જાણિં;
કુંભનદાસ લાલ ગિરિધરનમુખ નિરખત,
યહિ ચાહત નહિ પલક લાઈ.

શ્રીજ. ૨

પદ ૨૬ મું.

શ્રી જમુને અગનિત ગુન ગને ન જાઈ,
જમુને તટ રેણુતેં હોત હે નવિન તનુ;
ઇનકે સુખદેનકી મેં કરેં બહાઈ.

શ્રીજ.

શ્રીજ. ૧

લકત માંગત જોઇ દે તેહી છિનું,
સો એસી કો કરે પ્રણ નિવાઈ;
કુંભનદાસ લાલ ગિરિધરનમુખ નિરખત,
કહો કેસે કરિ મન અધાઈ.

શ્રીજ. ૨

પદ ૨૭ મું.

શ્રીજમુનેપર તન મન ધન પ્રાણ વારેં,
જાકી કીરતિ કોન અખ કહિસકે;
તાહી નૈનનતે ન નેક ટારેં.

શ્રીજ.

શ્રીજ. ૧

ચરન કમલ ઇનકે જુ ચિંતત રહોં;
નિસ દિના નામ મુખ તેં ઉ ચારેં;
કુંભનદાસ કહે લાલગિરિધનમુખ,
ઇનકી કૃપા ભઈ તખ નિહારેં.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૨૮ મું.

લકતકી ઇચ્છા પૂરન શ્રીજમુનેજુ કરતા.

લકત૦

ખિના માગે હું દેત કાહાંલોં કહોં હેત,

જેસે કાહુકોં કોઊ હોય ધરતા.

ભક્ત ૦ ૧

શ્રીજમુના પુલિન રાસ વ્રજ વધુ લિયેં પાસ,

મં મંદ હાસકર મનબુ હરતા,

કુંભનદાસ લાલગિરિધનમુખ નિરખત.

યહી જીય લેખત શ્રીજમુનેજી ભરતા.

ભક્ત ૦ ૨

પદ ૨૬ મું.

રાસરસસાગર શ્રીજમુને જી જાની,

ખહેત ધારા તન પ્રતિછિનુ નૌતન,

રાખત અપને ઉરમાંજી ઠાની.

રાસ ૦ ૧

ભક્તકો સહિ ભાર, દેત જી પ્રાનઆધાર,

અતિહી બોલત મધુર મધુરિબાની;

શ્રી ત્રિકુલ ગિરિધરનવર ખસ કીયે,

કોનપેંજાત મહિમા બખાની.

રાસ ૦ ૨

પદ ૩૦ મું.

ભક્તપ્રતિપાલ જંજાલ ટારે,

ભક્ત ૦

અપને રસરંગમેં સંગ રાખત સદા,

સર્વદા જોઈ શ્રીજમુને નામ ઉચ્ચારે.

ભક્ત ૦ ૧

ઈનકી કૃપા અબ કહાંલગ ખરનિયે,

જેસે રાખત જનની પુત્ર વારે.

શ્રીવિકુલ ગિરિધરનસંગ વિહરત,

ભક્તકો એક છિન ના ખિસારે.

ભક્ત ૦ ૨

પદ ૩૧ મું.

શ્રીજમનાજીકો નામ લે સો સભાગી.

શ્રીજ૦

ઇનકે સ્વરૂપકો સદા ચિંતન કરત;

કલ ન પરત જાય લેહ લાગી.

શ્રીજ૦ ૧

પુષ્ટિમારગમરમ અતિહી દુર્લભ કરમ,

છાંડી સગરે પરમ પ્રેમપાગી;

શ્રી વિકૃલ ગિરિધરન એસી નિધી,

ભકતકોં દેત હે બિના માગી.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૩૨ મું.

કોનપેંજાત શ્રીજમુને જી બરની;

સખહીકો મનમોહત મોહન;

સો પીયાકો મન હેજી હરની,

કોન૦ ૧

ઇનબિના એકછિંન રહેત નહિ જીવન,

ધન્ય વ્રજચંદ્રમન આનંદ કરની;

શ્રીવિકૃલ ગિરિધરન સહિત આયે.

ભકતકે હેત અવતાર ધરની.

કોન૦ ૨

પદ ૩૩ મું.

શ્રીજમુને તુમસી એક હો જી તુંમહી.

શ્રીજ૦

કરિ કૃપા દરસ નિસવાસર દીજિયે;

તિહારે ગુન ગાનકો રહે ઉદમહી.

શ્રીજ૦ ૧

તિહારે પાયેતે સકલનિધિ પાવહી;

ચરણકમલ ચિત ભ્રમર ભ્રમહી,

કૃષ્ણદાસનિ કહે' કોન ચહ તપ કિયો,
તિહારે દિગ રહેતહે' લતા દુમહી.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૩૪ મું.

એસી કૃપા કીજે લીજીયે નામ;
જમુને જગવંદની ગુણ ન જાત કાહુ ગિની;
જિનકે એસે ધણી સુંદરશ્યામ.

એસી૦

એસી૦ ૧

દેત સંયોગરસ એસે પિયુ હેનુ ખસ,
સુનત તિહારો સુજસ પૂરે કામ;
કૃષ્ણદાસનિ કહે લકતહિત કારને;
શ્રીજમુને એકછિંન નહિ કરે વિશ્રામ.

એસી૦ ૨

પદ ૩૫ મું.

શ્રી જમુનાકે નામ અઘ દૂરિ લાજે.
જિનકે ગુન સુનનકોં લાલગિરિધરનપિય,
આય સનમુખ તાકે ખિરાજે.

શ્રીજ૦ ૧

તિહિછિંનું કાજ તાકે સગરે સરે,
જાય કે મિલત વ્રજ વધુ સમાજે;
કૃષ્ણદાસનિ કહે તાહિ અખ કોન ડર,
જાકે ઉપર શ્રીજમુને સી ગાજે.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૩૬ મું.

શ્રીજમુનાજીકો નામ તેઘનુ લેહેં,
જાકી લગન લાગી નંદલાલસોં;

શ્રીજ૦

સરવસુ દેકે નિકટ રહેહોં.

શ્રીજ૦ ૧

જિનહી સુગમ જાનિ વાત મનમેંજુ માનિ,

ખિના પહેયાંનિ કેસેંજુ પૈયે;

કૃષ્ણદાસનિ કહેં શ્રીજમુનેનામ નૌકા.

ભકત ભવસિંધુતેં યોંહી તરિયે.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૩૭ મું.

શ્રીજમુનેકી આસ અખ કરતહેં દાસ,

શ્રીજ૦

મન કર્મ ખચન કર જોરી કે માગત,

નિસદ્દિના રાખીએ અપનેજુ પાસ,

શ્રીજ૦ ૧

જહાં પિય રસિકવર રસિકની રાધિકા,

દોઢ જન સંગમિલિ કરત રાસ;

દાસ પરમાનંદ પાયે અખ વ્રજચંદ,

દેખી સીરાને નેન મંદહાસ.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૩૮ મું.

શ્રીજમુનેકે સાથ અખ ફિરતહેં નાથ,

શ્રીજ૦

ભકતકે મનકે મનોરથ પુરન કરત;

કહોંલોં કહિયે ઇનકીજુ ગાય

શ્રીજ૦ ૧

વિવિધસિંગાર આભુખન પહેરેં,

અંગ અંગ શોભા ખરનિ ન જાત;

દાસ પરમાનંદ પાયે અખ વ્રજચંદ,

રાખે અપને શરન ખડે જુ જાત.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૩૯ મું.

જમુને પિયકેાં બસ તુમજી કિને. જ૦
પ્રેમકે કંદતે થહિજી રાખે નિકટ,
એસે નિર્મોલ નગ મોલ લિને. શ્રીજ૦ ૧
તુમજી પઠાવત તહાં અબ ધાવત,
નિહારે રસરંગમેં રહત ભીને;
દાસ પરમાનંદ પાચે અબ વ્રજચંદ,
પરમ ઉદાર શ્રીજમુનેજી દીને. શ્રીજ૦ ૨

પદ ૪૦ મું.

શ્રીજમુને સુખકારની પ્રાણપતિકે, શ્રીજ૦
જીને ભુલિજાત પિયા તિને સુધિકરિદેત;
કહાંલો કહિયે ધનકેજી હિતકે. શ્રીજમુ. ૧
પિયસંગ ગાન કરે, ઉમંગી જો રસ ભરે,
દેત તારી કર લેત ઝટકે;
દાસ પરમાનંદ પાચે અબ વ્રજચંદ,
એહી જાનત સખ પ્રેમગતિકે. શ્રીજમુ. ૨

ઇતિ શ્રી યમુનાજીકે ૪૦ પદ સમાપ્ત.

ઘોળ.

- ધન્ય ધન્ય શ્રી યમુનાજી સુખદાઈમા,
સેવકજનને સદા સુહાઈમા. ૧
- સુંદર શ્યામ અંગે અતિ સાહેમા,
નિરખતાં નીજ જનનાં મન મોહેમા. ૨
- ભાલ વિશાળ કમળ ફળ નયનમા,
નાસિકા કિર કોકિલ કલખેનમા. ૩
- ખિંબથી અધિક અધર અરૂણાઈમા,
કોમલ ગલ સ્થલ ઝલકાઈમા. ૪
- દાડિમ બીજ હંત અતિ ઓપેમા,
રતિપતિની મર્યાદા લોપેમા. ૫
- બ્રહ્મટી ધનુષ કામનુ રાજેમા,
મસ્તક કેશ મધુપ સમ છાજેમા. ૬
- નખશિખ સુંદર અતિ સુકુમારમા,
વૈભવ બાઢયો અંગ અપારમા. ૭
- તરણિ તનયા તરૂણ છે બાલમા,
ચંદ્ર મુખીને રૂપ રસાલમા. ૮
- કૃપા કરી ક્ષિતિ ઉપર પધાર્યામા,
અનેક પતિત જનને ઉદ્ધાર્યામા. ૯
- કાલિંદિની કીર્તિ જગત વધાસીમા,
જળ અતિ શિતળને સુખકારીમા. ૧૦

અનેક દેશને પાવન કરતાંમા,	
ચરણુ શ્રી વ્રજમંડળમાં ધરતાંમા.	૧૧
તેણે કરી વૈલવ અતીશે વાધ્યોમા,	
લક્તનો સકળ મનોરથ સાધ્યોમા.	૧૨
ખેઉ તટ હસ્ત કમળ છળી છાજે મા,	
લહેર તે કંકણુ રૂપ ધિરાજેમા.	૧૩
વાલુકા ચમકે ઝગમગ મોતીમા,	
માણેક હીરાની અતિ જ્યોતિમા.	૧૪
અંગ અંગ સુકતાનાં આબ્રણુમા,	
તેતો જળકુહીથી આવરણુમા.	૧૫
સખિજીને સંગ કોકીલા મોરમા,	
સારસ હંસને કીર ચકોરમા.	૧૬
ત્રિવિધ સમીર સમીપે ચાલેમા,	
તેતો ત્રિવિધ તાપને ટાળેમા.	૧૭
ખેઉ તટ વૃક્ષલતા રહ્યાં પુત્રીમા,	
શાળાઓ જળ ઉપર રહી ઝુમીમા.	૧૮
અધિક સમીપ શ્રીવંદાવનમા,	
કુંજે કુંજે સૌરભ સહિત સુમનમા.	૧૯
શિતળ સુગંધ સુખદ વહે નિરમા,	
તીર ખેસે ઠોર ઠોર આશીરમા,	૨૦
રાણીજીના સૌભાગ્યનો નહિ પારમા,	
શા શા કહું વૈભવતણા પ્રકારમા,	૨૧

- પ્રભુજીના ગુઠ રમણુ મધ્યે પાતીમા,
પ્રિતમસંગ સદા મહમાતીમા. ૨૧
- સદા નિરંતર વ્રજપતિ ખેલેમા,
રાણીજીને સદા નિકટ રંગ રેલેમા. ૨૩
- દંપતિ શ્રમ જલસહિત વિહારમા,
જલ મધ્ય કિડત વિવિધ પ્રકારમા. ૨૪
- તેણે કરી શત ઘણી શોભા બાઢીમા,
રાણીજીનો મહિમા અતુલ અગાધેમા. ૨૫
- જે જન સદા ધરે ચિત્ત ધ્યાનમા,
તેહને પુષ્ટિતણું કરે દાનમા. ૨૬
- વ્રજપતિ લીલા પ્રગટ દેખાડેમા,
ચરણુ કમળ રસ સ્વાદ ચખાડેમા. ૨૭
- અષ્ટમહા સિદ્ધિનું કરે દાનમા,
ભાવે જે કરે અંબુ પાનમા. ૨૮
- દર્શને સકળ આપદા ટાળેમા,
લક્ષ્મણે અભય પદારથ આલેમા. ૨૯
- એવું શ્રી મહારાણીજીનું રૂપમા,
નખશિખ સુંદર પરમ અનુપમા. ૩૦
- સદા બિરાજે શ્રી વ્રજની માંહેમા,
નિત્યપ્રતિવિલસો વ્રજપતિ ગાંહેમા. ૩૧
- પુષ્ટિ લક્ષ્મણી કરજે સારમા,
કૃપા કરી ઉતારો ભવ પારમા. ૩૨

નિજ સેવકને એ છે આશમા,

સદા રાખો ચરણ કમલની પાસમા.

૩૩

ધોળ.

હરનિશ દરશન દીજીયે, કલિંદળ હરનિશ દરશન દીજીયે. ટેક.

બાળ પશુ ખુદીમાં અજ્ઞાનછું પણ આપની,

આ વિનતિ કરતાં મન ખહીજીયે.

કલિંદળ ૦ ૧

જનુની પ્રકાર સ્નેહ જીવ ઉપર રાખતાં

મારા સાધન વિના તે આપ રીઝીયે.

કલિંદળ ૦ ૨

લકતને તે ભકિત દાતા આપ ભવતારણિ,

મા પ્રેથનો તે પંથ પતિજીયે.

કલિંદળ ૦ ૩

મેઘ શ્યામરૂપે આપ ભાનુની સુતા છે,

આ કારણ એ શ્યામ સ્નેહ ભીજીયે.

કલિંદળ ૦ ૪

પર્મ કૃપાળ આપ અધમ ઉદ્ધારણી,

મા પુષ્ટિરસ પાચે! તો કાંઈ પીજીયે.

કલિંદળ ૦ ૫

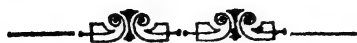
નિજજન ધ્યાન ભાગે ચર્ણ કમળનું,

મા જેમ ઘૂત ખાંડ મધ્યે કીજીયે.

કલિંદળ ૦ ૬

श्री सर्वोत्तमस्तोत्र.

प्राकृतधर्मानाश्रयमप्राकृतनिषिद्धधर्मरूपमिति निगमप्रतिपाद्यं यत्तच्छुद्धं साकृति स्तौमि कलिकालतमच्छन्नद्वष्टित्वाद्विदुषामपि	॥ १ ॥
संप्रत्यविषयस्तस्य भाहात्म्यं समलूहलुवि द्वयया निजभाहात्म्यं करिष्यन्प्रकटं हरिः वाण्या यद्वा तद्वा स्वास्यं प्रादुर्भूतं यकार हि	॥ २ ॥
तदुक्तमपि दुर्गेधाधं सुभोधाधं स्याद्यथा तथा तन्नाभाष्टोत्तरशतं प्रवक्ष्याम्यभिलाषद्वत् ऋषिरग्निकुमारस्तु नाम्नां छन्दो जगत्यसौ	॥ ३ ॥
श्रीकृष्णस्य देवता यं श्रीं कारुणिकः प्रभुः विनियोगोः सक्तियोगःप्रतिषंधविनाशने कृष्णधरामृतास्वादसिद्धिरत्र न संशयः	॥ ४ ॥
आनन्दः परमानन्दः श्रीकृष्णस्य कृपानिधिः दैवोद्धारप्रयत्नात्मा स्मृतिर्भावातिनाशनः	॥ ५ ॥
श्रीभागवतगूढार्थप्रकाशनपरायणः साकारब्रह्मवादैकस्थापको वेदपारगः मायावादनिराकता सर्ववादिनिराकृत	॥ ६ ॥
	॥ ७ ॥
	॥ ८ ॥

लङ्कितमार्गाब्जमार्त्तः स्त्रोत्रद्राघुधृतिक्षमः	॥ ८ ॥
अङ्गीकृत्यैव गोपीशवल्लसीकृतमानवः	
अङ्गीकृतौ समयदिनो मङ्गाकाङ्क्षिणो विभुः	॥ १० ॥
अद्वेयदानदक्षश्च मङ्गाद्वारचरित्रवान्	
प्राकृतानुकृतिव्याजमोडितासुरमानुषः	॥ ११ ॥
वैश्वानरो वल्लभाज्यः सद्गुणो हितकृतसताम्	
जनशिक्षाकृते कृष्णलङ्कितकृन्निभिलेखकः	॥ १२ ॥
सर्वलक्षणसंपन्नः श्रीकृष्णज्ञानदो गुरुः	
स्वानन्दतुन्दिलः पद्मदलाचतविलोचनः	॥ १३ ॥
कृपादग्निप्रसङ्गदृष्टद्वन्द्वसीप्रियः पतिः	
रोषदृक्पातसङ्कुलकृतद्विः लङ्कितसेवितः	॥ १४ ॥
सुखसेव्यो दुराराध्यो दुर्लभाङ्घ्रिसरोरुहः	
उग्रप्रतापो वाङ्मसिंधु पूरिताशेषसेवकः	॥ १५ ॥
श्रीभागवतपीयूषसमुद्रमथनक्षमः	
तत्सारभूतरासञ्जीवावपूरितविग्रहः	॥ १६ ॥
सान्निध्यमात्रदत्तश्रीकृष्णप्रेमा विमुक्तितहः	
रासलीलैकतात्पर्यः कृपयैतत्कथाग्रहः	॥ १७ ॥
विरहानुभवैकार्यसर्वत्यागोपदेशकः	
लङ्कित्याचारोपदेष्टा य कर्मभागप्रवर्त्तकः	॥ १८ ॥
यागादौ लङ्कितमार्गेकसाधनत्वोपदेशकः	
पूर्णानन्दः पूर्णकामो वाङ्मतिर्विभुधेश्वरः	॥ १९ ॥

कृष्णनामसहस्रस्य वक्ता लक्षतपरायणः	
लक्ष्याचारोपदेशार्थं नानावाक्यनिर्मुक्तः	॥ २० ॥
स्वार्थोन्निभताभिलषाणुप्रियस्तादृशवेष्टितः	
स्वहासार्थकृताशेषसाधनः सर्वशक्तिधृक्	॥ २१ ॥
ब्रुवि लक्षितप्रयारैककृते स्वान्वयकृत्पिता	
स्ववंशे स्थापिताशेषस्वमाहात्म्यः स्मयापहः	॥ २२ ॥
पतिम्रतापतिः पारलौकिकैहिकहानकृत्	
निगूढहृदयोऽनन्यलक्षतेषुज्ञापिताशयः	॥ २३ ॥
उपासनाद्विभार्गातिमुग्धमोहनिवारकः	
लक्षितमार्गे सर्वमार्गवैलक्षण्यानुभूतिकृत्	॥ २४ ॥
पृथक्शरणमार्गोपदेष्टा श्रीकृष्णहार्दवित्	
प्रतिक्षण्यनिकुंजस्थलीलारससुपूरितः	॥ २५ ॥
तत्कथाक्षिप्तचित्तस्तद्विस्मृतान्यो मज्जप्रियः	
प्रियमज्जस्थितिः पुष्टिलीलाकर्ता रहुःप्रियः	॥ २६ ॥
लक्षतेच्छापूरकः सर्वज्ञातलीलोऽतिमोहनः	
सर्वसक्तो लक्षतमात्रासक्तः पतितपावनः	॥ २७ ॥
स्वयशोगानसंहृष्टहृदयांशोऽजविष्टरः	
यशःपीयूषलहरी प्लावितान्यरसः परः	॥ २८ ॥
लीलामृतरसाद्ग्रीहीकृताभिलषरीरभृत्	
गोवर्द्धनस्थित्युत्साहस्तद्धीलाप्रेमपूरतिः	॥ २९ ॥
यज्ञभोक्ता यज्ञकर्ता यतुर्वर्गविशारदः	

સત્યપ્રતિજ્ઞશિશુણ્ણાતીતો નયવિશારદઃ ॥ ૩૦ ॥

સ્વકીર્તિવર્દ્ધનસ્તત્ત્વસૂત્રભાષ્યપ્રદર્શકઃ ॥ ૩૧ ॥

ભાયાવાહાષ્યતૂલાશિષ્યદ્વાવાદનિરૂપકઃ ॥ ૩૨ ॥

અપ્રાકૃતાડખિલાકલ્પભૂષિતઃ સહજસ્મિતઃ ॥ ૩૩ ॥

ત્રિલોકીભૂષણં ભૂમિભાગ્યં સહજસુંદરઃ ॥ ૩૪ ॥

અશેષભકતસંપ્રાપ્ત્યચરણાબ્જરન્નેધનઃ ॥ ૩૫ ॥

ધૃત્યાનંદનિધેઃ પ્રોકતં નામ્નામષ્ટોત્તરંશતમ ॥ ૩૬ ॥

શ્રદ્ધાવિશુદ્ધબુદ્ધિર્ચઃ પઠત્યનુદ્ધિનં જનઃ ॥ ૩૭ ॥

સતદેકમનાઃ સિદ્ધિમુકતાં પ્રાપ્નોત્યસંશયઃ ॥ ૩૮ ॥

તદપ્રાપ્તૌવૃથામોક્ષસ્તદાપ્તૌ તદ્ગતાર્થતા ॥ ૩૯ ॥

અતઃસર્વોત્તમં સ્તોત્રં જપ્યં કૃષ્ણસાર્થભિઃ ॥ ૪૦ ॥

॥ ઇતિ શ્રીમદગ્નિકુમારપ્રોકતં સર્વોત્તમ સ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્. ॥

અથ શ્રી બાલબોધ ગ્રન્થ.

નત્વા હરિં સદાનન્દં, સર્વસિદ્ધાન્તવિગ્રહમ્,
બાલપ્રબોધનાર્થાય, વદામિ સુવિનિશ્ચિતમ્. ૧

ધર્માર્થકામમોક્ષાખ્યાઃ, ચત્વારૈર્થા મનીષિણામ્;
જીવશ્વરવિચારેણ, દ્વિધા તે હિ વિચારિતાઃ ૨

અલૌકિકાસ્તુ વેદોક્તાઃ, સાધ્યસાધનસંયુતાઃ
લૌકિકા ઋષિભિઃ પ્રોકતાઃ, તથૈવેશ્વરશિક્ષયા. ૩

લૌકિકાંસ્તુ પ્રવક્ષ્યામિ, વેદાનાંધા ચતઃ સ્થિતાઃ
ધર્મશાસ્ત્રાણિ નીતિશ્ચ, કામશાસ્ત્રાણિ ત્ર ક્રમાત્. ૪

त्रिवर्गसाधकानीति, न तन्निर्णय उच्यते;	
भोक्षे यत्वारि शास्त्राणि, दौष्टिके परतः स्वतः	५
द्विधा द्वे द्वे स्वतस्तत्र, सांख्ययोगौ प्रकीर्तितौ;	
त्यागात्यागविलागेन, सांख्ये त्यागः प्रकीर्तितः	६
अहंताममतानाशे, सर्वथा निरहंकृतौ,	
स्वप्नस्थो यदा श्रवः कृतार्थः स निगद्यते.	७
तदर्थं प्रक्रिया कश्चित्पुराणेषुऽपि निरूपिता;	
ऋषिलिर्णहुधा प्रोक्ता इदमेकमभास्यतः	८
अत्यागे योगमार्गो हि त्यागोऽपि मनसैव हि;	
यमादयस्तु कर्त्तव्याः, सिद्धे योगे कृतार्थता.	९
पराश्रयेण भोक्षस्तु द्विधा सोऽपि निरूप्यते;	
अहंता प्राहण्यतां यातस्तद्रूपेषु सु सेव्यते.	१०
ते सर्वार्था न आद्येन शास्त्रं किञ्चिद्द्विद्विरितम्;	
अतः शिवश्च विष्णुश्च जगतो हितकारकौ.	११
वस्तुनः स्थितिसंहारौ कार्यौ शास्त्रप्रवर्तकौ;	
अहमेव तादृशं यस्मात् सर्वात्मकतयोद्दितौ.	१२
निर्दोषपूर्णगुणता, तत्तत् शास्त्रे तयोः कृता;	
भोगभोक्ष इवेहातुं, शक्तौ द्वौऽपि यद्यपि.	१३
भोगः शिवेन भोक्षस्तु, विष्णुनेति विनिश्चयः.	
दोष्टेऽपि यत्प्रभुर्भुङ्क्ते तन्न यच्छति कर्त्तव्यम्.	१४
अतिप्रियाय तदपि, दीयते क्वचिद्देव हि;	
नियतार्थप्रदानेन तदीयत्वं तदाश्रयः	१५

પ્રત્યેકં સાધનં ચૈતદ્ દ્વિતીયાર્થે મહાન્ શ્રમઃ

જીવાઃ સ્વભાવતો દુષ્ટા દોષાભાવાય સર્વદા.

૧૬

શ્રવણાદિ તતઃ પ્રેમણા, સર્વે કાર્યે હિ સિદ્ધયતિ;

મોક્ષસ્તુ સુલભો વિષ્ણોર્ભોગશ્ચ શિવતસ્તથા.

૧૭

સમર્પણેનાત્મનો હિ, તદ્વીયત્વં ભવેદ્ દુઃખમ્;

અતદ્વીયતયા ચાપિ કેવલશ્ચેત્સમાશ્રિતઃ

૧૮

તદ્દાશ્રયતદ્વીયત્વબુદ્ધ્યૈ કિંચિત્સમાચરેત્;

સ્વધર્મમનુતિષ્ઠન્ વૈ ભારદ્વૈગુણ્યમન્યથા.

૧૯

ઈત્યેવં કથિતં સર્વં નૈતદ્ જ્ઞાને ભ્રમઃ પુનઃ

॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતો જ્ઞાલભોધ અન્થ સંપૂર્ણમ્ ॥

અથ શ્રી સિદ્ધાન્ત મુક્તાવલી અન્થ.

નત્વા હરિં પ્રવક્ષ્યામિ સ્વસિદ્ધાન્તવિનિશ્ચયમ્;

કૃષ્ણસેવા સદા કાર્યા માનસી સા પરા મતા.

૧

ચેતસ્તત્પ્રવણું સેવા તત્સિદ્ધયૈ તનુવિત્તભ;

તતઃસંસારદુઃખસ્ય નિવૃત્તિર્મહાભોધનમ્.

૨

પરં બ્રહ્મ તુ કૃષ્ણો હિ સચ્ચિદાનંદકં બૃહત્;

દ્વિરૂપં તદ્ધિ સર્વં સ્યાત્ એકં તસ્માદ્વિલક્ષ્યમ્.

૩

અપરં તત્ર પૂર્વસ્મિન્ વાદિનો બહુધા જગુઃ;

માયિકં સગુણું કાર્યં સ્વતંત્રં ચેતિ નૈકધા.

૪

તદેવૈતત્પ્રકારેણ ભવતીતિશ્રુતેર્મતમ્;

દ્વિરૂપં ચાપિ ગંગાવદ્ જ્ઞેયં સા જલરૂપિણી.

૫

भाह्वात्म्यसंयुता नृणां सेवतां लुक्लिमुक्लिदा;	
भर्यादाभार्गविधिना तथा अह्मापि लुध्यताम्;	६
तत्रैव देवताभूर्तिर्लक्त्या या दृश्यते क्वचित्;	
गंगायां च विशेषेण प्रवाहालेदुद्भवे.	७
प्रत्यक्षा सा न सर्वेषां प्राकाम्यं स्यात्तया जले;	
विहितान्य इलात्तद्धि प्रतीत्यापि विशिष्यते.	८
यथा जलं तथा सर्वं यथा शक्ता तथा लुडत्;	
यथा देवी तथा कृष्णः तत्राप्ये तद्विडोच्यते.	९
जगत्तु त्रिविधं प्रोक्तं अह्मविष्णुशिवास्ततः;	
देवता रूपप्रोक्ताः अह्मणीत्यं हरिर्मतः	१०
कामयारस्तु लोकेस्मिन् अह्माद्विष्ये न आन्यथा;	
परमानंदरूपे तु कृष्णे स्वात्मनि निश्चयः	११
अतस्तु अह्मवादेन कृष्णे लुद्धिर्विधीयताम्;	
आत्मनि अह्मरूपे तु छिद्रा न्योम्नीव येतनाः	१२
उपाधिनाशे विज्ञाने अह्मात्मत्वावभाधने;	
गंगातीरस्थितो यद्वद् देवतां तत्र पश्यति.	१३
तथा कृष्णं परं अह्म स्वस्मिन् ज्ञानी प्रपश्यति;	
संसारी यस्तु लज्जते स ह्यस्त्यो यथातथा.	१४
अपेक्षितजलादीनामलावातत्र दुःखलाङ्ग;	
त्स्मान्द्रीकृष्णभागस्थो विमुक्तः सर्वलोक्तः	१५
आत्मानंद समुद्रस्थं कृष्णमेव विचिंतयेत्;	
लोकार्थी येद् लज्जेत्कृष्णं किद्विष्टो लवति सर्वथा.	१६

કિલ્પોપિ ચેદ્દલજેત્કૃષ્ણં લોકો નશ્યતિ સર્વથા;	
જ્ઞાનાભાવે પુષ્ટિમાર્ગીં તિષ્ઠેત્પૂજેત્સવાદિષુ.	૧૭
મર્યાદાસ્થસ્તુ ગંગાયાં શ્રીભાગવત તત્પર;	
અનુગ્રહઃ પુષ્ટિમાર્ગે નિયામક ઇતિ સ્થિતિઃ	૧૮
ઉભયોસ્તુ ક્રમેણૈવ પૂર્વોક્તૈવ ક્લિપ્યતિ;	
જ્ઞાનાધિકો ભક્તિમાર્ગ એવં તસ્માન્નિરુપિતઃ	૧૯
ભક્ત્યભાવે તુ તીરસ્થો યથા દુષ્ટૈઃ સ્વકર્મભિઃ;	
અન્યથા ભાવમાપન્નસ્તરમાત્સ્થાનાચ્ચ નશ્યતિ.	૨૦
એવં સ્વશાસ્ત્રસર્વસ્વં મયા ગુપ્તં નિરૂપિતમ્;	
એતદ્ બુદ્ધ્વા વિમુચ્યેત પુરુષઃ સર્વ સંશયાત્.	૨૧
ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત સિદ્ધાન્તમુક્તાવલી સમાપ્તમ્.	

અથ શ્રીપુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદાભેદત્રયંથ.

પુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદા વિશેષેષુ પૃથક્ પૃથક્;	
જીવદેહક્રિયાભેદૈઃ પ્રવાહેષુ ક્લેન ચ.	૧
વક્ષ્યામિ સર્વસંદેહા ન ભવિષ્યતિ યચ્છ્રુતેઃ	
ભક્તિમાર્ગસ્ય કથનાત્પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચયઃ	૨
દ્વૌ ભૂતસર્ગાવિત્યુક્તેઃ પ્રવાહોડપિ વ્યવસ્થિતઃ	
વેદસ્ય વિદ્યમાનત્વાન્મર્યાદાપિ વ્યવસ્થિતા.	૩
કશ્ચિદેવ હિ ભક્તો હિ યો મદ્દભક્ત ઇતીરણાત્;	
સર્વત્રોત્કર્ષકથનાત્ પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચયઃ	૪

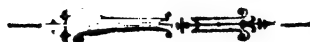
ન સર્વેતિઃ પ્રવાહાદિ ભિન્નો વેદાચ્ચ ભેદતઃ	
યદા યસ્યેતિ વચનાત્પ્રાહં વેદૈરિતીરણાત્.	૫
માર્ગૈકત્વેડપિ એકંત્યૌ તનુ ભક્ત્યાગમૌ મતૌ;	
ન તદ્યુક્તં સૂત્રતો હિ ભિન્નો યુક્ત્યા હિ વૈદિકઃ	૬
જીવદેહકૃતીનાં ચ ભિન્નત્વં નિત્યતા શ્રુતેઃ	
યથા તદ્વત્ પુષ્ટિમાર્ગે દ્વયોરપિ નિષેધતઃ	૭
પ્રમાણ્યભેદાદ્ભિન્નો હિ પુષ્ટિમાર્ગો નિરૂપિતઃ	
સર્ગભેદં પ્રવક્ત્યામિ સ્વરૂપાંગક્રિયાયુતમ્.	૮
ધ્યચ્છામાત્રેણ મનસા પ્રવાહં સૃષ્ટવાન્હરિઃ	
વચસા વેદમાર્ગં હિ પુષ્ટિં કાયેન નિશ્ચયઃ.	૯
મૂલેચ્છાતઃ ફલં લોકે વેદોક્તં વૈદિકેપિચ;	
કાયેન તુ ફલં પુષ્ટૌ ભિન્નેચ્છાતોપિ નૈકધા.	૧૦
તાનહં દ્વિષતો વાઙ્મયાભિદ્વન્ના જીવાઃપ્રવાહિણુઃ	
અત એવેતરૈ ભિન્નૌ સાંતૌ મોક્ષપ્રવેશતઃ	૧૧
તસ્માન્જીવાઃ પુષ્ટિમાર્ગે ભિન્ના એવ ન સંશયઃ	
ભગવદ્વૃપસેવાર્થં તત્સૃષ્ટિર્નિન્યથા ભવેત્.	૧૨
સ્વરૂપેણાવતારેણ ક્ષિંગેન ચ ગુણેન ચ,	
તારતમ્યં ન સ્વરૂપે દેહે વા તત્ક્રિયાસુવા.	૧૩
તથાપિ યાવતા કાર્યં તાવત્તસ્ય કરૌતિ હિ;	
તે હિ દ્વિધા શુદ્ધમિશ્ર ભેદાન્નિશ્રા સ્ત્રિધા પુનઃ	૧૪
પ્રવાહાદિવિભેદેન ભગવત્કાયં સિદ્ધયે;	
પુષ્ટ્યા વિમિશ્રાઃ સર્વજ્ઞાઃ પ્રવાહેણ ક્રિયાદતાઃ	૧૫

मर्यादया गुणुज्ञास्ते शुद्धाः प्रेम्णुतिदुर्लभाः अेव' सर्गस्तु तेषां हि इलं त्वत्र निरूप्यते.	१६
लगवानेव हि इलं स यथाविर्लवेद् बुधिः गुणुस्वद्वपलेहेन तथा तेषां इलं लवेत्.	१७
आसक्तौ लगवानेव शापं द्वापयति क्वचित्; अङ्कारेऽथवा लोके तन्मार्गं स्थापनाय हि.	१८
न ते पाप्मन्तां यांति न य रोगाद्युपद्रवाः महानुभावाः प्रायेण शास्त्रं शुद्धत्वहेतवे.	१९
लगवत्तारतम्येन तारतम्यं लज्जन्ति हि; वैदिकत्वं लौकिकत्वं कापट्यात्तेषु नान्यथा.	२०
वैष्णवत्वं हि सहजं ततोऽन्यत्र विपर्ययः संभ्रंघिनस्तु ये शुवाः प्रवादस्थास्तथा परै.	२१
अर्षणीशङ्कवाच्यास्ते ते सर्वे सर्ववर्त्मसु; क्षणात्सर्वत्वमायांति रुचिस्तेषां न कुत्रचित्.	२२
तेषां क्रियानुसारेण सर्वत्र सकलं इलम्, प्रवादस्थान्प्रवक्ष्यामि स्वद्वपाङ्गक्रियायुतान्.	२३
शुवास्ते ह्यासुराः सर्वे प्रवृत्तिं येति वर्णिताः ते य द्विधा प्रकीर्त्यन्ते ह्यज्ञदुर्ज्ञविलेहताः	२४
दुर्ज्ञास्ते लगवत्प्रोक्ता ह्यज्ञास्ताननु ये पुनः प्रवाहेऽपि समागत्य पुष्टिस्थरतैर्न युज्यते.	२५
सोऽपि तैस्तत्कुले जतः कर्मणा जयते यतः धृति श्रीमद्बलभायार्थं विरचित पुष्टिप्रवादमर्यादाशेख समाप्तम्.	

अथ श्रीसिद्धान्तरहस्य ग्रन्थ.

- श्रावणस्यामले पक्षे ऐकादश्यां महानिशि;
साक्षाद्भगवता प्रोक्तं तदक्षरश उच्यते. १
- अक्षसंभ्रं धकरणात्सर्वेषां देह लुपयोः
सर्वदोषनिवृत्तिर्हि दोषाः पंचविधाः स्मृताः २
- सहजं देशकालोत्था लोकवेदनिर्दिष्टाः
संयोगजः स्पर्शजश्च न भन्तव्याः कथं चन. ३
- अन्यथा सर्वं दोषाणां न निवृत्तिः कथं चन;
असमर्पितवस्तूनां तस्माद्वर्जितमाचरेत्. ४
- निवेदितः समर्प्यैव सर्वं कुर्यादिति स्थितिः
न भूतं देवदेवस्य सामिलुक्तं समर्पणम्. ५
- तस्माददौ सर्वकार्ये सर्ववस्तु समर्पणम्;
हृत्तापहारवचनं तथा च सकलं हरेः ६
- न ग्राह्यमिति वाक्यं हि लिप्तं भार्गवरं मतम्;
सेवकानां यथा लोके व्यवहारः प्रसिद्धयति. ७
- तथा कार्यं समर्प्यैव सर्वेषां अक्षता ततः
गंगात्वं सर्वदोषाणां शुभदोषाद्विवर्णना
गंगात्वेन निश्चया स्यात्तद्वदत्रापि यैव हि. ८

इति श्रीभद्रसूक्तभाष्यार्य विरचितं श्री सिद्धान्तरहस्यं संपूर्णम्.

અથ શ્રી નવરત્નસ્તોત્રમ્.

- ચિંતા કાપિ ન કાર્યં નિવેદિતાત્મભિઃ કદાપીતિ;
ભગવાનપિ પુષ્ટિસ્થૌ ન કરિષ્યતિ લૌકિકીં ચ ગતિમ્. ૧
- નિવેદનં તુ સ્મર્તવ્યં સર્વથા તાદૃશૈર્જનૈઃ
સર્વેશ્વરશ્ચ સર્વાત્મા નિજેચ્છાતઃ કરિષ્યતિ. ૨
- સર્વેષાં પ્રભુસંબંધો ન પ્રત્યેકમિતિ સ્થિતિઃ
અતોડન્યવિનિયોગેડપિ ચિંતા કા સ્વસ્ય સોડાપચેત્. ૩
- અજ્ઞાનાદથવા જ્ઞાનાત્કૃતમાત્મનિવેદનમ્;
યૈઃ કૃષ્ણસાત્ કૃતપ્રાણૈસ્તેષાં કા પરિદેવના. ૪
- તથા નિવેદને ચિંતા ત્યાજ્યા શ્રીપુરુષોત્તમે;
વિનિયોગેમિ સા ત્યાજ્યા સમર્થો હિ હરિઃ સ્વતઃ ૫
- લોકે સ્વાસ્થ્યં તથા વેદે હરિસ્તુ ન કરિષ્યતિ;
પુષ્ટિમાર્ગસ્થિતો યસ્માત્ સાક્ષિણો ભવતાખિલાઃ ૬
- સેવાકૃતિર્ગુરૌરાજાખાધનં વા હરીચ્છયા;
અતઃસેવાપરં ચિત્તં વિધાય સ્થીયતાંસુખમ્. ૭
- ચિત્તોદ્વેગં વિધાયાપિ હરિચ્છાત્કરિષ્યતિ;
તથૈવ તસ્ય લીલેતિ મત્વા ચિંતાં દ્રુતં ત્યજેત્. ૮
- તસ્માત્સર્વાત્મના નિત્યં શ્રીકૃષ્ણઃશરણુમ્ભમ્;
વદદ્ભિરેવં સતતં સ્થેયમિત્યેવ મે મતિઃ ૯

ઈતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં નવરત્નસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્.

અથ અંતઃકરણપ્રબોધ ગ્રન્થ.

- અન્તઃકરણ મદ્રાકયં સાવધાનતયા શાશ્વત્;
- કૃષ્ણાત્ પરં નાસ્તિ દૈવં વસ્તુતો દોષવર્જિતમ્. ૧
- ચાંડાલી ચેદ્ રાજપત્નિ જાતા, રાજા ચ માનીતા,
- કદાચિદ્ધપમાનેડપિ મૂલતઃ કા ક્ષતિર્ભવેત્. ૨
- સમર્પણાદ્દહં પૂર્વમુત્તમઃ કિં સદ્વા સ્થિતઃ,
- કા મમાધમતા ભાવ્યા પશ્ચાત્તાપો યતો ભવેત્. ૩
- સત્યસંકલ્પતો વિષ્ણુર્નાન્યથા તુ કરિષ્યતિ,
- આજૈવ કાર્યા સતતં સ્વામિદ્રોહોડન્યથા ભવેત્. ૪
- સેવકસ્ય તુ ધર્મોયં સ્વામી સ્વસ્ય કરિષ્યતિ,
- આજ્ઞા પૂર્વં તુ યા જાતા ગંગાસાગરસંગમે. ૫
- યાપિ પશ્ચાન્મધુવને ન કૃતં તદ્ દ્વયં મયા,
- દેહદેશપરિત્યાગસ્તૃતીયો લોકગોચરઃ ૬
- પશ્ચાત્તાપ કથં તત્ર સેવકોડહં ન ચાન્યથા,
- લૌકિકપ્રભુવત્કૃષ્ણો ન દ્રષ્ટવ્યઃકથંચન. ૭
- સર્વં સમર્પિતં લક્ત્યા કૃતાર્થોડસિ સુખી ભવ,
- પ્રૌઢાડપિ દુહિતા યદ્વત્સનેહાન્ન પ્રેષ્યતે વરે. ૮
- તથા દેહે ન કર્તવ્યં વરસ્તુષ્યતિ નાન્યથા,
- લોકવચ્ચેસ્થિતિર્મે સ્યાત્કિં સ્યાદિતિ વિચારય. ૯
- અશક્યે હરિરૈવાસ્તિ મોહં માગાઃ કથંચન,
- ઇતિ શ્રીકૃષ્ણુદાસસ્ય વલ્લભસ્ય હિતં વચઃ ૧૦
- ચિત્તં પ્રતિ યદ્દાકર્ષ્ય લક્તો નિશ્ચિંતતાં વ્રજેત્,
- ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં “અન્તઃકરણપ્રબોધ”
- ગ્રન્થ સમાપ્તમ્.

અથ શ્રીવિવેકધૈયાશ્રય ગ્રન્થ.

- વિવેકધૈર્યે સતતં રક્ષણીયે તથાશ્રયઃ
 વિવેકસ્તુ હુરિઃ સર્વં નિજેઽઘાતઃ કરિષ્યતિ. ૧
- પ્રાર્થિતે વા તતઃકિં સ્તાત્ ? સ્વામ્યભિપ્રાય સંશયાત્,
 સર્વત્ર તસ્ય સર્વં હિ સર્વસામર્થ્યમેવચ ૨
- અભિમાનશ્ચ સંત્યાજ્ય સ્વામ્યધિનત્વ ભાવનાત્,
 વિશેષતશ્ચેદાજ્ઞાસ્યાદ્ અન્તઃકરણગોચરઃ ૩
- તદ્વા વિશેષગત્યાદિ ભાવ્યં લિપ્તં તુ દૈહિકાત્,
 આપદ્ગત્યાદિકાર્યેષુ હઠસ્ત્યાજ્યશ્ચ સર્વથા. ૪
- અનાગ્રહશ્ચ સર્વત્ર ધર્માધર્માગ્રહર્શનમ્,
 વિવેકોઽયં સમાખ્યાતો ધૈર્યં તુ વિનિરૂપ્યતે. ૫
- ત્રિદુઃખસહનં ધૈર્યમામૃતેઃ સર્વતઃ સદા,
 તકવદ્ દેહવત્ ભાવ્યં જડવત્ ગોપભાર્યવત્. ૬
- પ્રતિકારો યદ્રઘ્ઘાતઃસિદ્ધશ્ચેન્નાગ્રહી ભવેત્,
 ભાર્યાદીનાં તથાઽન્યેષામસતશ્ચાક્રમં સહેત્. ૭
- સ્વયમિન્દ્રિય કાર્યાણિ કાયવાડ્-મનસા ત્યજેત્,
 અશરેણુપિ કર્તવ્યં સ્વસ્વાસામર્થ્ય ભાવનાત્. ૮
- અશક્યે હુરિરેવાસ્તિ સર્વમાશ્રયતો ભવેત્,
 એતત્સહનમત્રોક્તમાશ્રયોઽતો નિરૂપ્યતે. ૯
- ઐહિકે પારલોકે ચ સર્વથા શરણું હુરિઃ
 દુઃખહાનો તથા પાપે ભયે કામાધપૂરણે. ૧૦

- ભક્તદ્રોહે ભક્ત્યભાવે ભક્તેશ્ચાતિક્રમે કૃતે,
અશક્યે વા સુશક્યે વા સર્વથા શરણું હરિઃ ૧૧
- અહંકારકૃતે ચૈવ પોષ્યપોષણરક્ષણે,
પોષ્યાતિક્રમણે ચૈવ તથાન્તેવાસ્યતિક્રમે. ૧૨
- અલૌકિકમનઃ સિદ્ધૌ સર્વાર્થે શરણું હરિઃ
એવં ચિત્તે સદા ભાવ્યં વાચા ચ પરિકીર્તયેત્. ૧૩
- અન્યસ્ય ભજનં તત્ર સ્વતો ગમનમેવ ચ,
પ્રાર્થનાકાર્યમાત્રેઽપિ તતોઽન્યત્ર વિવર્જયેત્. ૧૪
- અવિશ્વાસો ન કર્તવ્યઃ સર્વથા બાધકસ્તુ સઃ
બ્રહ્માન્ ચાતકૌ ભાવ્યૌ પ્રાપ્તં સેવેત નિર્મમઃ ૧૫
- યથાકથંચિત્કાર્યાણિ કુર્યાદ્વચાવયાન્યપિ,
કિં વા પ્રોકતેન બહુના શરણું ભાવયેદ્દરિમ્. ૧૬
- એવમાશ્રયણું પ્રોકતં સર્વેષાં સર્વદા હિતમ્,
કલૌ ભક્ત્યાદિમાર્ગં હિ દુઃસાધ્યા ઇતિ મે મતિઃ ૧૭

॥ ઇતિ શ્રીમદ્ભક્તિભાષ્ય વિરચિત “વિવેક
ધૈયાશ્રય” ગ્રન્થ સમાપ્તમ્ ॥

અથ શ્રીકૃષ્ણાશ્રયઃ

- સર્વભાગેષુ નષ્ટેષુ કલૌ ચ બલધર્મિણિ;
પાખંડપ્રચુરે લોકે કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૧
- મ્લેચ્છાકાંતેષુ દેશે પાપેકનિલયેષુ ચ;
સત્પીડાવ્યગ્રેષુ એવ ગતિર્મમ. ૨

ગંગાદિતીર્થવર્યેષુ દુષ્ટૈરવાવૃતેષ્વિહ;	
તિરોહિતાધિદૈવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૩
અહંકારવિમૂઢેષુ સત્સુ પાપાનુવર્તિષુ;	
લાલપૂજ્યર્થયત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૪
અપરિજ્ઞાનનષ્ટેષુ મંત્રેષ્વત્રતયોગિષુ;	
તિરોહિતાર્થદૈવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૫
નાનાવાદવિનષ્ટેષુ સર્વકર્મવ્રતાદિષુ;	
પાપમૈકપ્રયત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૬
અભમિલાદિદોષાણાં નાશકોડનુભવે સ્થિતઃ	
જાપિતાખિલમાહાત્મ્યઃ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૭
પ્રાકૃતાઃ સકલા દેવા ગણિતાનંદકં બૃહત્;	
પૂર્ણાનંદો હરિસ્તરમાત્કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૮
વિવેકધૈર્યભક્ત્યાદિરહિતસ્ય વિશેષતઃ	
પાપાસકતસ્ય દીનસ્ય કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૯
સર્વસામર્થ્યસહિતઃ સર્વત્રૈવાખિલાર્થકૃત્;	
શરણુસ્થસમુદ્ધારં કૃષ્ણં વિજ્ઞાપયામ્યહમ્.	૧૦
કૃષ્ણાશ્રયમિદં સ્તોત્રં યઃ પઠેત્કૃષ્ણસન્નિધૌ;	
તસ્યાશ્રયો ભવેત્કૃષ્ણ ઇતિ શ્રીવલ્લભોપ્રવિત્.	૧૧

॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં શ્રીકૃષ્ણાશ્રય સ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્ ॥

અથ અથુઃશ્લોકી.

- સર્વદા સર્વભાવેન ભજનીયો વ્રજધિપઃ ।
સ્વસ્યાયમેવ ધર્મો હિ નાન્યઃ ક્વાડપિ કદાચન. ॥ ૧ ॥
- એવં સદા સ્મ કર્તવ્યં સ્વયમેવ કરિષ્યતિ ।
પ્રભુઃ સર્વસમર્થો હિ તતો નિશ્ચિંતતાં વ્રજેત્ ॥ ૨ ॥
- યદિ શ્રી ગોકુલાધીશો ધૃતઃ સર્વાત્મના હૃદિ ।
તતઃ કિમપરં બ્રુહિ લૌકિકૈર્વૈદિકૈરપિ. ॥ ૩ ॥
- અતઃ સર્વાત્મના શશ્વદ્ગોકુલેશ્વરપાદયોઃ ।
સ્મરણં ભજનં ચાપિ ન ત્યાજ્યમિતિ મે મતિઃ ॥ ૪ ॥
- ॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતા અથુઃશ્લોકી સંપૂર્ણમ્ ॥

અથ શ્રી ભક્તિવર્ધિની ગ્રન્થ.

- યથા ભક્તિઃ પ્રવૃદ્ધા સ્યાત્ તથોપાયો નિરૂપ્યતે;
બીજભાવે દૃઢે તુ સ્યાત્ ત્યાગાચ્છૂવણકીર્તનાત્. ૧
- બીજઠાઢ્યપ્રકારસ્તુ ગૃહે સ્થિત્વા સ્વધર્મતઃ
આવ્યાવૃત્તો ભજેત્કૃષ્ણં પૂજયા શ્રવણાદિભિઃ. ૨
- વ્યાવૃત્તોડપિ હૃદૈ ચિત્તં શ્રવણાદૈ યતેત્સદા;
તતઃ પ્રેમ તથા સકિતવ્યસનં ચ યદ્વા ભવેત્. ૩
- બીજં તદુચ્યતે શાસ્ત્રે દૃઢં યન્નાપિ નશ્યતિ;
સ્નેહાદ્રાગવિનાશઃ સ્યાદ્વાસકત્યા સ્યાદ્ ગૃહાદૃચિઃ. ૪

ગૃહસ્થાનાં આધકત્વમનાત્મત્વં ચ ભાસતે;	
યદ્વા સ્યાદ્ વ્યસનં કૃષ્ણે કૃતાર્થઃ સ્યાત્તદૈવ હિ.	૫
તાદૃશસ્યાપિ સતતં ગૃહસ્થાનં વિનાશકમ્;	
ત્યાગં ત્વા યતેઘસ્તુ તદ્વર્થથૈકમાનસઃ	૬
લભતે સુદ્રઢાં ભક્તિં સર્વતોડપ્યધિકાં પરામ્;	
ત્યાગે આધકભૂયસ્ત્વં દુઃસંસર્ગાત્તથાન્નતઃ	૭
અતઃ સ્થેયં હરિસ્થાને તદીયૈઃ સહ તત્પરૈઃ	
અદ્ભરે વિપ્રકર્ષે વા યથા ચિત્તં ન દૂષ્યતિ.	૮
સેવાયાં વા કથાયાં વા યસ્યાસકિતદ્રઢા ભવેત્,	
યાવજ્જીવં તસ્ય નાશે ન ક્વાપીતિ મતિર્મમ.	૯
આધસંભાવનાયાન્તુ નૈકાન્તે વાસ ઇષ્યતે;	
હરિસ્તુ સર્વતો રક્ષાં કરિષ્યતિ ન સંશયઃ	૧૦
ઈત્યેવં ભગવચ્છાસ્ત્રં શુદ્ધતત્વં નિરૂપિતમ્;	
ય એતત્સમધીયીત તસ્યાપિ સ્યાદ્દ્રઢા રતિઃ	૧૧
ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત ભક્તિવર્દિની ગ્રન્થ સમાપ્તમ.	

અથ જલભેદ ગ્રન્થ.

નમસ્કૃત્ય હરિં વક્ષ્યે તદ્ગુણાનાં વિભેદકાન્,	
ભાવાન્ વિંશતિધા, ભિન્નાન્ સર્વં સંદેહ વારકાન્.	૧
શુણ્ણભેદાસ્તુ તાવંતો યાવંતો હિ જલે મતાઃ	
ગાયકાઃ કુપસંકાશા ગંધર્વા ઇતિ વિશ્રુતાઃ	૨

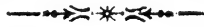
કૂપભેદાસ્તુ યાવંતસ્તાવંતસ્તેડપિ સંમતાઃ	
કુલ્યાઃ પૌરાણિકાઃ પ્રોક્તાઃ પારંપર્યયુતા ભુવિ.	૩
ક્ષેત્રપ્રવિષ્ટાસ્તે આપિ સંસારોત્પત્તિહેતવઃ	
વેશ્યાદિસહિતા મત્તા ગાયકા ગર્તસંજ્ઞિતાઃ	૪
જલાર્થમેવ ગર્તાસ્તુ નીચા ગાનોપજીવિનઃ	
હૃદાસ્તુ પંડિતાઃ પ્રોક્તા ભગવચ્છાસ્તતપરાઃ	૫
સંદેહવારકાસ્તત્ર સૂદા ગંભીરમાનસાઃ	
સરઃ કમલસંપૂર્ણાઃ પ્રેમયુક્તાસ્તથા બુધાઃ	૬
અલ્પશ્રુતાઃ પ્રેમયુક્તા વેશંતાઃ પરિકીર્તિતાઃ	
કર્મશુદ્ધાઃ પલ્લવાનિ તથાડલપશ્રુતિભક્તયઃ	૭
યોગધ્યાનાદિસંયુક્તા ગુણા વર્ધ્યાઃ પ્રકીર્તિતાઃ	
તપોજ્ઞાનાદિભાવેન સ્વેદભાસ્તુ પ્રકીર્તિતાઃ	૮
અલૌકિકેન જ્ઞાનેન ચે તુ પ્રોક્તા હરેર્ગુણાઃ	
કાદાચિત્કાઃ શબ્દગમ્યાઃ પતત્ શબ્દાઃ પ્રકીર્તિતાઃ	૯
દેવાદ્યુપાસનોદ્ભૂતાઃ પૃષ્વા ભૂમેરિવોદ્ગતાઃ	
સાધનાદિપ્રકારેણ નવધા ભક્તિમાર્ગતઃ	૧૦
પ્રેમપૂર્ત્યા સ્ફુરદ્ધર્માઃ સ્યંદમાનાઃ પ્રકીર્તિતાઃ	
યાદશાસ્તાદશાઃ પ્રોક્તા વૃદ્ધિક્ષય વિવર્ણિતાઃ	૧૧
સ્થાવરાસ્તે સમાખ્યાતા મર્યાદૈકપ્રતિષ્ઠિતાઃ	
અનેકજન્મસંસિદ્ધા જન્મપ્રભૃતિ સર્વદા.	૧૨
સંગાદિગુણુદોષાભ્યાં વૃદ્ધિક્ષયયુતા ભુવિ;	
નિરંતરોદ્ગમયુતા નદ્યસ્તે પરિકીર્તિતાઃ	૧૩

- એતાદૃશાઃ સ્વતંત્રાશ્ચેત્સિંધવઃ પરિકીર્તિતાઃ
 પૂર્ણા ભગવદ્દયા યે શેષવ્યાસાગ્નિમાઙ્ગતાઃ ૧૪
 જડનારદ મૈત્રાઘાસ્તે સમુદ્રાઃ પ્રકીર્તિતાઃ
 લોકવેદગુણૈર્મિશ્રભાવેનૈકે હરેર્ગુણાન્ ૧૫
 વર્ણયન્તિ સમુદ્રાસ્તે ક્ષારાઘાઃ ષટ્ પ્રકીર્તિતાઃ
 ગુણાતીતતયા શુદ્ધાન્ સચ્ચિદાનન્દ રૂપિણઃ ૧૬
 સર્વાનેવ ગુણાન્ વિષ્ણોર્વર્ણયન્તિ વિચક્ષણાઃ
 તેઽમૃતોદાઃ સમાખ્યાતાસ્તદ્રાક્ષપાનં સદુર્લભમ્ ૧૭
 તાદૃશાનાં કવચિદ્રાકયં દ્વૈતાનામિવ વર્ણિતમ્;
 અભમિલા કર્ણનવત્ બિન્દુપાનં પ્રકીર્તિતમ્ ૧૮
 રાગાજ્ઞાનાદિ ભાવાનાં સર્વથા નાશનં યદા;
 તદા લેહનમિત્યુક્તં સ્વાનન્દોદ્ધ ગમકારણમ્ ૧૯
 ઉધ્ધૃતોદકવત્સર્વે પતિતોદકવત્તથા;
 ઉક્તાતિરિક્તવાક્યાનિ ફલં આપિ તથા તતઃ ૨૦
 ઇતિ જીવેન્દ્રિયગતા નાનાભાવં ગતાભુવિ;
 રૂપતઃ ફલતશ્ચૈવ ગુણા વિષ્ણોર્નિરૂપીતાઃ ૨૧
 ॥ ઇતિ શ્રોમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત જલભેદગ્રન્થ સમાપ્તમ્ ॥

॥ અથ પંચપદ્યાનિ ॥

શ્રીકૃષ્ણરસવિક્ષિપ્તમાનસા રતિવર્જિતાઃ
 અનિર્વૃતા લોકવેદે તે મુખ્યાઃ શ્રવણોત્સુકાઃ ૧

विक्लिप्तमनसो ये तु लगवत्स्मृति विह्वलाः	
अर्थेकनिष्ठारते अपि मध्यमाः श्रवणोत्सुकाः	२
निसंहिग्धं कृष्णुतत्त्वं सर्वभावेन ये विदुः	
ते त्वावेशात्तु विकला निरोधाद्वा न नान्यथा.	३
पूर्वभावेन पूर्णार्थाः कदाचिन्न तु सर्वदा;	
अन्यासकृतास्तु ये केचिद्वधमाः परिकीर्तिताः	४
अनन्यमनसो मर्त्या उत्तमाः श्रवणादिषु;	
देशकाल द्रव्य कर्तृ मंत्रकर्म प्रकारतः	५
॥ इति श्रीमद्वल्लभाचार्य विरचितं पंचपद्यानि समाप्तम् ॥	

अथ श्री संन्यासनिर्णय ग्रन्थ.

पश्चात्तापनिवृत्त्यर्थं परित्यागो विचार्यते,	
स मार्गद्वितीये प्रोक्तो लकृतौ ज्ञाने विशेषतः	१
कर्मभार्गे न कर्तव्यः सुतरां कलिकालतः	
अत आहौ लक्षितभार्गे कर्तव्यत्वाद्विचारणा.	२
श्रवणादि प्रसिद्धयर्थं कर्तव्यश्चत् स नेष्यते;	
सहायसंगसाध्यत्वात् साधनानां च रक्षणात्.	३
अभिमानान्नि योगाच्च तद्धर्मे च विरोधतः	
गृहादेर्णाधकत्वेन साधनार्थं तथा यद्दि.	४
अत्रेऽपि तादृशैरेव संगो लवति नान्यथा;	
इवयं च विषयाङ्गान्तराणां स्यात्तु कालतः	५

વિષયાકાંતદેહાનાં નાવેશઃ સર્વદા હરેઃ

અતોડત્ર સાધને ભક્તૌ નૈવ ત્યાગઃ સુખાવહઃ

૬

વિરહાનુભવાર્થં તુ પરિત્યાગઃ પ્રશસ્યતે;

સ્વીયબંધનિવૃત્ત્યર્થં વેષઃ સોડત્ર ન ચાન્યથા.

૭

કૌંડિન્યો ગોપિકાઃ પ્રોક્તા ગુરવઃ સાધનં ચ તત્;

ભાવો ભાવનયા સિદ્ધઃ સાધનં નાન્યદ્દિષ્યતે.

૮

વિકલત્વં તથાડસ્વાસ્થ્યં પ્રકૃતિઃ પ્રાકૃતં ન હિ;

જ્ઞાને ગુણાશ્ચ તસ્યૈવં વર્તમાનસ્ય આધકાઃ

૯

સત્યલોકે સ્થિતિર્જાનાત્ સંન્યાસેન વિશેષિતાત્;

ભાવના સાધનં યત્ર ફલં ચાપિ તથા ભવેત્.

૧૦

તાદૃશાઃ સત્યલોકાદૈ તિષ્ઠંત્યેવ ન સંશયઃ

બહિઃશ્ચેત્પ્રકટઃ સ્વાત્મા વન્હિવત્પ્રવિશેષદિ.

૧૧

તદૈવ સકલો બન્ધો નાશમેતિ ન ચાન્યથા;

ગુણાસ્તુ સંગરાહિત્યાજ્યવનાર્થં ભવન્તિ હિ.

૧૨

ભગવાન્ન ફલરૂપવાન્નાત્ર આધક ઇષ્યતે;

સ્વાસ્થ્યવાક્યં ન કર્તવ્યં હયાલુર્ન વિરૂઢ્યતે.

૧૩

દુર્લભોયં પરિત્યાગઃ પ્રેમ્ણા સિદ્ધયતિ નાન્યથા;

જ્ઞાનમાર્ગે તુ સંન્યાસો દ્વિવિધોડપિ વિચારિતઃ

૧૪

જ્ઞાનાર્થં મુક્તરાંગં ચ સિદ્ધિર્જન્મશતેઃ પરમ્

જ્ઞાનં ચ સાધનાપેક્ષં યજ્ઞદિ શ્રવણાન્મતમ્.

૧૫

અતઃકલૌ સ સંન્યાસઃ પશ્ચાત્તાપાય નાન્યથા;

પાખંડિત્વં ભવેચ્ચાપિ તસ્માન્જ્ઞાને ન સંન્યસેત્.

૧૬

सुतरां कलिदोषाणुं प्रणलत्वादिति स्थितम् ;	
लक्तिमार्गेऽपि येदोषस्तदा किं कार्यमुच्यते.	१७
अत्रारले न नाशः स्यात् दृष्टांतस्याप्यलवतः	
स्वास्थ्यडेतोः परित्यागाद्वाधः केनास्य संलवेत्.	१८
हरिरत्र न शक्नोत कर्तुं आधां कुतोपरैः	
अन्यथा मातरौ आलान्न स्तन्यैः पुपुषुः क्वचित्.	१९
ज्ञानिनामपि वाक्येन न लक्तं मोहयिष्यति;	
आत्मप्रहः प्रियश्चापि किमर्थं मोहयिष्यति.	२०
तस्मादुक्तप्रकारेषु परित्यागो विधीयताम् ;	
अन्यथा भ्रश्यते स्वार्थादिति मे निश्चिता मतिः	२१
धृति कृष्णप्रसाहेन वल्लभेन विनिश्चितम् ;	
संन्यासवरणं लक्तावन्यथा पतितो लवेत्.	२२
धृति श्रीमद्वल्लभाचार्य विरचितं संन्यासनिर्णय समाप्तम्.	

अथ निरोधलक्षणं ग्रन्थ.

यस्य दुःखं यशोहाया नन्दादीनां च गोकुले;	
गोपिकानां तु यद् दुःखं तद् दुःखं स्यान्मम क्वचित्.	१
गोकुले गोपिकानां च सर्वेषां प्रणवासिनाम् ;	
यत्सुखं समलूतन्मे लगवान् किं विधास्यति.	२
उद्धवागमने ज्ञात उत्सवः सुमहान्यथा;	
वृन्दावने गोकुले वा तथा मे मनसि क्वचित्.	३

- મહતાં કૃપયા યાવ ભગવાન્ હયચિધ્યતિ;
તાવદાનન્દ સન્દોહઃ કીર્ત્યમાનઃ સુખાય હિ. ૪
- મહતાં કૃપયા યદ્વત્ કીર્તનં સુખદં સદા;
ન તથા લૌકિકાનાં તુ સ્નિગ્ધ ભોજન રૂક્ષવત્. ૫
- ગુણગાને સુખવાસિર્ગોવિન્દસ્ય પ્રજાયતે;
યથા તથા શુકાદિનાં નૈવાત્મનિ કુતોન્યતઃ ૬
- કિલશ્યમાનાન્ જનાન્ દૃષ્ટ્વા કૃપાયુકતો યદા ભવેત્;
તદા સર્વં સદાનન્દહૃદિસ્થં નિર્ગતં ખલિઃ ૭
- સર્વાનન્દમયસ્યાપિ કૃપાનન્દઃ સંદુર્લભઃ
હૃદગતઃ સ્વગુણાન્ શ્રુત્વા પૂર્ણઃ પ્લાવયતે જનાન્. ૮
- અહં નિરૂદ્ધો રોધેન નિરોધપદવીં ગતઃ
નિરૂદ્ધાનાં તુ રોધાય નિરોધં વર્ણયામિ તે. ૯
- તસ્માત્ સર્વં પરિત્યજ્ય નિરૂદ્ધૈઃ સર્વદા ગુણાઃ
સદાનન્દપરૈર્ગેયાઃ સન્નિધિદાનન્દતા તતઃ ૧૦
- હરિણા યે વિનિર્મુક્તાસ્તે મગ્ના ભવસાગરે;
યે નિરૂદ્ધાસ્ત એવાત્ર મોહમાયાંત્યહનિશમ્. ૧૧
- સંસારવેશદુષ્ટાનામ્ ઇન્દ્રિયાણાં હિતાય વૈ;
કૃષ્ણસ્ય સર્વં વસ્તુનિ ભૂમ્ન ઇશસ્ય યોજયેત ૧૨
- ગુણેષ્વાવિષ્ટચિત્તાનાં સર્વદા મુરવૈરિણઃ
સંસારવિરહકલેશૌ ન સ્યાતાં હરિવત્સુખમ્ ૧૩
- તદા ભવેદ્ દયાલુત્વમ્ અન્યથા કુરતા મતા;
બાધશંકાપિ નાસ્ત્યત્ર તદધ્યાસોપિ સિદ્ધયતિ. ૧૪

ભગવદ્ધર્મસામર્થ્યાદ્વિરાગો વિષયે સ્થિરઃ	
ગુણૈર્હરૈઃ સુખસ્પર્શાન્ન દુઃખં ભાતિ કર્હિચિત્	૧૫
એવં જ્ઞાત્વા જ્ઞાનમાર્ગાદુત્કર્ષો ગુણુવર્ણને;	
અમત્સરૈરલુપ્ધૈશ્ચ વર્ણનીયાઃ સદા ગુણાઃ	૧૬
હરિભૂતિઃ સદા ધ્યેયા સંકલ્પાદપિ તત્ર હિ;	
શ્રવણુ કીર્તનં સ્પષ્ટં તથા કૃતિગતિ સદા.	૧૭
દર્શનં સ્પર્શનં સ્પષ્ટં પુત્રે કૃણુ પ્રિયે રતિઃ	
પાયોર્મલાંશત્યાગેન શેષભાગં તનો નયેત.	૧૮
યસ્ય વા ભગવત્ કાર્યં યદ્દા સ્પષ્ટં ન દૃશ્યતે,	
તદા વિનિગ્રહસ્તસ્ય કર્તવ્ય ઇતિ નિશ્ચયઃ	૧૯
નાતઃ પરતરો મત્રો નાતઃ પરતરઃ સ્તવઃ	
નાતઃ પરતરા વિદ્યા તીર્થં નાતઃ પરાત્પરમ્	૨૦
ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં નિરોધલક્ષણુ ગ્રન્થ સમાપ્તમ્.	

અથ સેવાક્ષર ગ્રન્થ.

યાદશી સેવના પ્રોકતા તત્સિદ્ધો ક્ષલમુચ્યતે;	
અલૌકિકસ્ય દાને હિ યાદઃ સિદ્ધયેન્મનોરથઃ	૧
ક્ષલં વા અધિકારો વા ન કાલોત્ર નિયામકઃ	
ઉદ્વેગઃ પ્રતિબન્ધો વા ભોગો વા સ્યાન્તુ બાધકમ્.	૨
અકર્તવ્યં ભગવતઃ સર્વથા ચેદ્ગતિર્ન હિ;	
યથા વા તત્ત્વનિર્ધારો વિવેકઃ સાધનં મતમ્	૩

બાધકાનાં પરિત્યાગો ભોગેષ્યેકં તથા પરમ	
નિષ્પ્રત્યૂહં મહાન્ભોગઃ પ્રથમે વિશતે સદા.	૪
સવિધ્નોદપો ધાતકઃ સ્યાદ્ બલાદેતૌ સદા મતૌ;	
દ્વિતીયે સર્વથા ચિન્તા ત્યાજ્યા સંસાર નિશ્ચયાત.	૫
નન્વાદ્યે દ્વાતૃતા નાસ્તિ તૃતીયે બાધકં ગૃહમ;	
અવશ્યેયં સદા ભાજ્યા સર્વમન્યન્મનો ભ્રમઃ	૬
તદ્દીયૈરપિ તત્કાર્યં પુષ્ટૌ નૈવ વિલંબયેત;	
ગુણુક્ષોભોઽપિ દ્રષ્ટવ્યમેતદેવેતિ મે મતિઃ	૭
કુસ્ટિરત્ર વા કાચિદુત્પદેત સર્વે ભ્રમઃ	

ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં સેવાક્ષલં સમાપ્તમ.

શ્રી ગોપીગીત પ્રારંભ.

લલિતવૃત્તમ્.

જયતિ તેઽધિકં, જન્મના પ્રજઃ શ્રયત ઇન્દ્રિયા શશ્વદત્ર હિ,	
દયિત ! દશ્યતાં દિક્ષુ તાવકાસ્ત્વયિ ધૃતાસવસ્ત્વાં વિચિન્વતે.	૧
શરદુદાશયે સાધુજાતસત્સરસિન્નેદરશ્રીમુખા દશા,	
સુરતનાથ ! તેઽશુલ્કદ્વાસિકા વરદ ! નિધનતો નેહ કિં વધઃ ?	૨
વિષજલાખ્યયાદ્રચાલરાક્ષસાદ્રર્ષમારુતાદ્વૈધતાનલાત્,	
વૃષમયાત્મજાદ્વિશ્વતોભયાદૃષભ ! તે વયં રક્ષિતા મુહુઃ	૩

- ન ખલુ ગોપિકાનન્દનો ભવાનખિલદેહિનામન્તરાત્મદક્, ૪
 વિખનસાર્થિતો વિશ્વગુપ્તયે સખ ! ઉદેયિવાન્સાત્વતાં કુલે.
 વિરચિતાભયં વૃષ્ણિધુર્ય ! તે ચરણમીયુષાં સંસૃતેર્ભયાત્,
 કરસરૌરુહં કાન્ત ! કામદં શિરસિ ઘેહિ નઃ શ્રીકરચ્છદ્મ. ૫
 વ્રજજનાર્તિહન્વીર યોષિતાં નિજજનસ્મયધ્વંસનસ્મિત !
 ભજ સખે ! ભવત્કિંકરીઃ સ્મ નો જલરુહાનનં ચારુ દર્શય. ૬
 પ્રણતદેહિનાં પાપકર્શનં તૃણચરાનુગં શ્રીનિકેતનમ્,
 કૃષ્ણિકૃણાપિતં તે પદમખુજં કૃણુ કુચેષુ નઃ કૃન્ધિ હૃદયમ્. ૭
 મધુરયા ગિરા વલ્ગુવાક્યયા બુધમનોજયા પુષ્કરેક્ષણુ,
 વિધિકરીરિમા વીર ! મુહ્યતીરધરસીધુના ડડ્યાયયસ્વ નઃ ૮
 તવ કથાડમૃતં તપ્તજીવનં કવિભિરીરિતં કલ્પમધાપહમ્,
 શ્રવણમંગલં શ્રીમદ્દાતતં ભુવિ ગૃણન્તિ તે ભૂરિદ્ધા જનાઃ ૯
 પ્રહસિતં પ્રિય ! પ્રેમવીક્ષણું વિહરણું ચ તે ધ્યાનમંગલમ્,
 રહસિ સંવિદો યા હૃદિસ્પૃશઃ કુહક ! નો મનઃ શ્લોભયન્તિ હિ. ૧૦
 ચલસિ ચદ્વજ્જનચારયન્પશ્ચન્નલિનસુન્દરં નાથ ! તે પદમ્,
 શિલતૃણાંકુરૈઃસીદતીતિ નઃ કલિલતાં મનઃ કાન્ત ! ગચ્છતિ. ૧૧
 દિનપરિક્ષયે નીલકુન્તલૈર્વનરુહાનનં ખિબ્દાવૃતમ્,
 ઘનરજસ્વલં દર્શયન્મુહુર્મનસિ નઃ સ્મરં વીર ! ચચ્છસિ ૧૨
 પ્રણતકામદં પદ્મજ્ઞચિતં ઘરણિમણ્ડનં ધ્યેયમાપદ્ધિ,
 ચરણપંકજં શાંતમં ચ તે સમણ ! નઃ સ્તનેષ્પર્પયાધિહન. ૧૩
 મુરતવર્ધનં શોકનાશનં સ્વરિતવેણુના સુષ્કુ ચુગ્મિતમ્,
 ઇતરરાગવિસ્મારણું નૃણાં વિતર વીર ! નરતેઽધરામૃતમ્. ૧૪

અટતિ યદ્દલવાનન્દિ કાનનં ત્રુટિર્ચુગાયતે ત્વામપશ્યતામ્,
 કુટિલકુન્તલં શ્રીમુખં ચ તે જડ ઉદીક્ષતાં પદ્મકૃદ્દશામ્. ૧૫
 પતિસુતાન્વયભ્રાતૃબાન્ધવાનતિવિલંઘ્ય તેડન્ત્યડચ્યુતાગતાઃ
 ગતિવિદસ્તવોદ્ગીતમોહિતાઃ કિતવ યોષિતઃકસ્યજેન્નશિ. ૧૬
 રહસિ સંવિદં હૃદયોદયં પ્રહસિતાનનં પ્રેમવીક્ષણમ્,
 બહુદુરઃશ્રિયો વીક્ષ્ય ધામ ! તે મુહુરતિરપૃહા મુદ્યતે મનઃ ૧૭
 મજ્જવનૌકસાં વ્યકિતરંગ તે વૃજિનહન્ત્યલં વશ્વમંગદમ્;
 ત્યજ મનાકચ નયત્તપૃહાત્મનાં સ્વજનહૃદ્ગુણં યક્ષિણુદનમ્. ૧૮
 યત્તે સુખત ચરણામ્બુરુહં સ્તનેષુ ભીતાઃશનૈઃપ્રિય દધીમહ કર્કશેષુ;
 તેનાટવીમટસિ તન્દ્યતે ન કિંસ્વિત્કૃપાદિભિર્જમતિ
 ધીર્ભવદાયુષાં નઃ ૧૯

શ્રી શુક ઉવાચ

ઈત ગોપ્યઃ પ્રગાયન્ત્યઃ પ્રલપન્ત્યશ્ચ ચિત્રધા;
 રુરુદ્ધઃ સુસ્વરં રાજન્કૃષ્ણદર્શિનલાલસાઃ ૨૦
 તાસામાવીરભૂચૌરિઃ સ્મયમાનમુખામ્બુજઃ
 પીતાંબરધરઃ સ્વર્ગવી સાક્ષાન્મન્મધમન્મથઃ ૨૧

ઇતિ શ્રીમદ્ભાગવતે મહાપુરાણે દશમસ્કંધે ગોપીગીતે
 કૃષ્ણસ્તુતિર્નામ એકત્રિંશોઽધ્યાય. ૩૧

શ્રીસર્વોત્તમજીનું ધોળ.

- ભલે પ્રકટયા શ્રીવલ્લભદેવ, શ્રી પુરુષોત્તમ ભુતલ ફરીજી,
નહિ પ્રાકૃત ધર્મનો લેશ, અપ્રાકૃત નિજવપુ ધરીજી. ૧
- કરે નિગમ નિરૂપણ એમ, તે સાકારની સ્તુતિ કરીજી,
મહાકલિકાલાલિક દોષ, પંડિતની દૃષ્ટિ તિમિર ભરીજી. ૨
- મહિમા નવ જાણે જેહ, તે કહીએ ખરાસુર અરિજી;
વહાલે હયા કરી મુખરૂપ, નિજલીલા પ્રકટ કરીજી. ૩
- જેની વાણી અતિદુર્ગંધ થાય સુખોધ જેણે કરીજી;
તેનાં અષ્ટોત્તર શતનામ, તે કહીએ મહાઅધ હરિજી. ૪
- જેના ઋષિવર અગ્નિકુમાર, જગતી છંદ નામે ધરીજી;
શ્રીકૃષ્ણ કમલ મુખ દેવ, બીજ દૃષ્ટિ કરુણા ભરીજી. ૫
- જેની ભક્તિમાં અંતરાય, તે નાશને પ્રયોજન સહીજી;
આપે અધરામૃતની સિદ્ધિ, તે મધ્યે નિશ્ચય કરીજી. ૬

દાળ.

વહાલો આનંદ પરમાનંદ કહેવાય, શ્રીકૃષ્ણ કમલ મુખ કૃપાનિધિ થાય.
વહાલો દૈવી ઉદ્ધારણ પ્રયત્ન ઉપાય, જેના સ્મરણમાત્રથી આર્તિ જાય.
શ્રી ભાગવત ગુઢાર્થ પ્રકટાય, સાકાર બ્રહ્મનો વાહ સ્થપાય. ૯

વેદપારંગ ચૌહ ભુવન કહેવાય, માયાવાહ નિરાકૃત સહુ મિલિ ગાય.
સર્વવાહિ નિરાસ કીધા તે લખાય, ભક્તિમાર્ગ સરસ કમલ વિકસાય.
શ્રી શુદ્રાદિકને ઉદ્ધારવા સમર્થ, જેના સાધનબલથી ન થાય અર્થ. ૧૨

અંગીકારમાત્રથી સર્વસ્વ કીધે, કીધાં શ્રીગોપીજન પતિને પ્રિયે. ૧૩

- અંગીકાર કરે મર્યાદાનુસાર, મહાકરુણાવંત સમર્થ અપાર. ૧૪
- વહાલો અદ્વૈયદાન દેવાને ચતુર, મહાઉદાર ચરિત્ર કરે બહુ પૂર. ૧૫
- લીલા દેખાડી પ્રાકૃતની જેહ; તે મિથે મોહ્યા સુર રિપુ તેહ. ૧૬
- વૈશ્વાનર શ્રીવલ્લભ છે નામ, વહાલો સુંદર રૂપ સ્વજન હિત કામ. ૧૭
- કૃષ્ણભક્તિ કરે જન શિક્ષાકાળ, આપે અખિલ ઇષ્ટ શ્રીવલ્લભરાજ. ૧૮
- સર્વલક્ષણથી સંપન્ન વિવેક, શ્રીકૃષ્ણ જ્ઞાન દાતા ગુરુ એક. ૧૯
- પોતાના આનંદ થકી બહુ પુષ્ટ, એના કમલ પત્રસે નેત્ર સંતુષ્ટ. ૨૦
- કૃપાદષ્ટિની વૃષ્ટિથી હરખ્યાં મન, તે દાસદાસી પતિ પ્રિય છે અનન્ય. ૨૧
- રોષદષ્ટિ કરે ભક્તિ શત્રુ પ્રબલ, ભક્ત સેવંતા સુખ સેવા રસાલ. ૨૨
- જીરે ભક્તિ વિના નહિ સેવાસાધ્ય, તે કારણથી કહીએ દુરારાધ્ય. ૨૩
- જેના ચરણસરોજ દુર્લભ દરશાય, તેના ઉચ્ચ પ્રતાપ ત્રૈલોક કહેવાય. ૨૪
- વચનામૃત કરી પૂર્યા સેવકના અર્થ, શ્રીભાગવત અમૃત મથન સમર્થ. ૨૫
- તેનો સાર કહીએ મજસુંદરીનો ભાવ, તે પરિપૂર્ણ છે દેહ ભંરાવ. ૨૬
- સાન્નિધ્યમાત્ર કરે કૃષ્ણપ્રેમ, ભક્તિ મુક્તિ દેવાનું એહુને નેમ. ૨૭
- એક રાસલીલામાં તેનું તાન, પ્રભુ કૃપા કરીને કરે કથાનું દાન. ૨૮
- વહાલો બિરહના અનુભવને હેતે કાળ, સર્વ ત્યાગ જણાવ્યો શ્રીવલ્લભરાજ
- ઉપદેશ કર્યો ભક્તિમાર્ગ આચાર, લોક માંહે કર્યો કર્મ માર્ગ પ્રચાર.
- વેદ શાસ્ત્ર કહ્યાં યજ્ઞાદિક દાન, તેનું ફલ મર્યાદા ભક્તિ નિદાન.
- પ્રભુ પૂર્ણાનંદ છે પૂરણ કામ, સરસ્વતીના પતિ દેવ ઇશ અભિરામ.
- વહાલો સહસ્ર કહ્યાં પુરુષોત્તમ નામ, નિજજનને આશ્રયનું છે ધામ.
- ભક્તિમાર્ગની રીતે કરવા ઉપદેશ, બહુ ગ્રંથ કરીને ટાળ્યો સંશયનો લેશ.

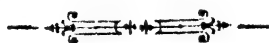
જેને પામવાને છાડ્યા પ્રાણથી પ્રિયે, એવા ભક્ત સમાજ બિરાજે શ્રીએ.
 આપ સાધન કરે નિજ હાસને કાજ, એવા સમર્થ શ્રીવદ્દલ મહારાજ.
 કરવા ભક્તિ પ્રચારક જૂતલ માંહી, વશ કીધા પિતા થઇને ગ્રહી ખાંહી.
 સર્વે સામર્થ્ય ધર્યું પોતાને વંશ, ગર્વ દૂર કરી ટાળ્યો સંશયનો અંશ.
 પ્રભુ પતિવ્રતાના પતિ સાક્ષાત, કરે યહ લોક પરલોક દાન વિખ્યાત.
 જેના અંતઃકરણ છે ગુઢ અપાર, અંગીકૃતને જણાવ્યો મનનો વિચાર.
 ઉપાસનાદિક માર્ગ જે અન્ય, તેનો મોહ ટાળીને કીધા સેવક અનન્ય.
 કયો નિશ્ચય જે ભક્તિ સર્વથી વિશેષ, કીધો શરણુમાર્ગનો જીવો ઉપદેશ.
 શ્રીકૃષ્ણના મનની જાણે વાત, લીલાકુંજ બિહારી પરિપૂર્ણ ગાત.
 કથારસ મગ્ન સદા છે ચિત્ત, વિસર્થુ સૌ તે થકી બીજું વિત્ત.
 પ્રિય છે ઘણું મજને મજનો વાસ, કરે પુષ્ટિલીલા એકાંત વિલાસ.
 કરે ભકતેચ્છા પરિપૂર્ણ દાન, નહિ નિજ લીલાનું કોઇને જ્ઞાન.
 અતિ મોહિત જેનું શીલ ઘણું, નહિ લોક વિશે આસક્તિ આણું.
 નિજ ભક્ત વિષે આસક્તિ છે એક, પ્રભુ પાવન કીધા પતિત અનેક.
 જે કરે પોતાના ગુણનું ગાન, તેના હૃદય કમલ રહેવાનું સ્થાન.
 નિજ યશસ્વી અમૃત લહરી, તેથી ભીંજવી સર્વ રસ વાસના હરિ.
 પ્રભુ પોતે સર્વ થકી છે પર, ન કરે તુલ્યતા કોઇ અવર.
 લીલારસ અમૃત તરંગ બહુ, ભીંજવ્યા છે ભક્તશરીર સહુ.
 રુચિ આવે ગિરિગોવર્દન વાસ, તે લીલામાં છે અતિશય ઉદ્દાસ.
 કરે યજ્ઞ લોગને યજ્ઞ કર્મ, આપે અર્થ કામ ને મોક્ષ ધર્મ.
 પ્રભુ સત્ય વચન છે ત્રિગુણાતીત, નીતિ ચતુરાઇ છે અતિ અગણિત.
 કરવા પોતાની કીર્તિ પ્રકાશ, કર્યું વ્યાસસૂત્રનું નૂતન ભાષ્ય.

અતિતુચ્છ તૂલ જે માયાવાદ, કરી ભસ્માગ્નિ સ્થાપ્યો પ્રહ્લવાદ.
અપ્રાકૃત ભૂષણની અતિકાંતિ, હસતાં મુખ શોભે છે બહુ ભાંતિ.
પ્રભુ તિન લોકના ભૂષણ સાર, પ્રકટયા ધરણીનું ભાગ્ય અપાર.
પ્રભુ સુંદરતા છે અતિ અનૂપ, કેમ વર્ણન કરી શકું એ સ્વરૂપ.
સૌ માગે છે પોતાના જન, ચરણાર્વિંદની રજ જે ધન.
એ કહ્યાં એકસોને આઠે નામ, શ્રીવલ્લભ આનંદનું છે ધામ.

વલણ.

જે કોઈ શ્રદ્ધા કરી નિત્ય ગાયેરે, તેનું મન પહેલું સ્થિર થાયેરે.
અધરામૃતની સિદ્ધિ પામેરે, તેમાં સંશયનું નહીં નામેરે.
એ પામ્યા વિના મોક્ષ છે હીનરે, તેના ક્ષણમાં મુકિત છે લીનરે.
તેથી સર્વોત્તમ જપ કરવોરે, શ્રીકૃષ્ણરસે મન ભરવોરે.
શ્રી વિઠ્ઠલઉચ્ચરિત એ નામરે, જે ગાયે પૂરે તેનાં કામરે.
તેનો જન્મ સફલ કરી લેખેરે, જેનાં યજ્ઞભૂષણ સુખ દેખેરે.

ઇતિ શ્રી સર્વોત્તમજીનું ધોળ સમાપ્ત.

શ્રી નવરત્નનું ધોળ.

શ્રીમદ્વલ્લભ શ્રીમહાપ્રભુજીને નમુંજી, શ્રીવિકૃદેશ પ્રભુ લાગું પાય;
શ્રીબાલકૃષ્ણજીને પ્રણમુંજી, શ્રીવજ્રભૂષણજી પરમકૃપાળ. શ્રીમદ્. ૧
શ્રીવલ્લભદેવે મહાકરુણા કરીજી, જેથી જીવનનું કારજ થાય.
સર્વે વૈષ્ણવની કૃતિ એહછેજી, સઘળી ચિંતા નિવૃત્ત થાય. શ્રી. ૨

૬૬ આશ્રય શ્રીમહાપ્રભુજીનો રાખીએજી, ચિંતા નવ ધરીએ લગાર;
 સર્વે આત્મા શ્રીજીને સમર્પીએજી, એ છે ભક્ત તણા આધાર. શ્રી.૩

પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, જીવ કીધા છે અંગીકાર;
 લૌકિકની ગતિ ન આપે કદાજી, પ્રભુ નથી જોતા અધિકાર. શ્રી.૪

નામનિવેદન કીધા થકીજી, પ્રભુ રાખે પોતાની પાસ;
 વશ ન થાય એ પ્રભુ કો થકીજી, વશ થઈ રહ્યા વલ્લભી પાસ. શ્રી.૫

નિવેદનમંત્રનું સ્મરણ નિત્ય કરવુંજી, સર્વદા ભગવદી સાથ;
 અવૈષ્ણવની સંગે ન કરવુંજી, કૃપા થાય તાદૃશીય હાથ. શ્રી.૬

ફલની ચિંતા નવ રાખીએજી, પ્રભુ સર્વેશ્વર કહેવાય;
 સર્વના આત્મા શ્રીજી સાક્ષી છેજી, દૂર ભક્તથી કેમ રહેવાય? શ્રી.૭

પ્રભુને ગમે તે ખડું એમ જાણવુંજી, હરિનું ખીરદ છે દીનદયાલ;
 સ્ત્રીપુત્રાદિક પુષ્ટિમાં આણવાજી, યોગ્યતા ના વિચારે દયાળ. શ્રી.૮

નિવેદન કરવું સર્વે સંગાથજી, અન્યધિનિયોગની ચિંતા ન આણ;
 અજ્ઞાની હોય કિંવા જ્ઞાનજી, સમજી છું અધિક એવું નજાણ. શ્રી.૯

જેણે આત્મનિવેદન કીધું છેજી, તેના ઉદ્ધારમાં સંદેહ ન આણ;
 પ્રાણ સંગાથે શ્રીમહાપ્રભુજીને દીધું છેજી, તેથી સંશય મનમાં ન આણ

સમર્પણમંત્ર મહાસમર્થ છેજી, ના જાણશો ઓછી વાત;
 એ કોઈ અંશ કલા નથી પૂર્ણ છેજી, શ્રીજી શ્રી પુરુષોત્તમ સાક્ષાત. ૧૧

પ્રભુ પોતે સર્વથી પર છેજી, વળી મહાસમર્થ છે એ નાથ;
 ભક્તના દુઃખ હરતા સુખકારી છેજી, ચિંતા નવ કીજીએ માથે નાથ.

લૌકિક વૈદિક જે કર્મ છેજી, તે હરિ સદ્ધ થવા દે નહિ;
 તો એ સેવા સમર્પણ ધર્મ છેજી, તેથી મન દૂર કીજે નહિ. શ્રી.૧૩

પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, વળી જીવનું કીધું શું હોય;
 પ્રભુ કરે તે સુખ માની રહીએજી, સાક્ષી થઈ રહે સુખ હોય. શ્રી.
 દીનતાભાવ મનમાં રાખીએજી, ખીજા સાધનનું નથી કામ;
 સર્વદા સેવા કરી શ્રીજી સાધવાજી, ગુરૂની આજ્ઞા થકી એકામ. શ્રી. ૧૫
 ગુરૂની આજ્ઞા ઉદ્ધંધન નવ કીજીએજી, શ્રીજીની ઇચ્છા એ થાય તે થાય
 આપણું મન ગુરૂને દીજીએજી, પ્રભુથી અધિક રાખીએ ભાવ. ૧૬
 સેવા કરો નિત્ય ચિત્ત પ્રીતશુંજી, તો સુખી થાશે આ જીગમાંહે;
 પરીક્ષા અર્થે શ્રીજી કદા નવ સુણેજી, ન ઉદ્વેગ ધરો મન માંહે. ૧૭
 તોયે ધીરજ રાખી સેવા કરવીજી, પ્રભુ સુખકર્તા છે સત્ય;
 એમની લીલા જોઈ ચિંતા દૂર કરવીજી, વૈષ્ણવને એરે જીગત્ય. ૧૮
 એકાદશ ઇન્દ્રિય પ્રભુને સન્મુખજી, સેવામાં દિવસ ને રાત;
 એકે ઇન્દ્રિય વિમુખ નવ કીજીએજી, સર્વાત્મા ભક્તિ કરો અહો રાત.
 શ્રીકૃષ્ણ: શરણું મમ સદા જપોજી, ન વિસારશો પળ એક માત્ર;
 એ જીગતેથી ચિંતા દૂર કરોજી, થાશે શ્રીજીના કૃપાપાત્ર. શ્રી. ૨૦
 શ્રીમહાપ્રભુજી કહે અમારી એ મતિજી, વળી એ જ છે નિર્ધાર;
 સર્વે વૈષ્ણવ રાખજો ચિત્ત ધરીજી, શ્રીવલ્લભજી પ્રાણઆધાર. શ્રી. ૨૧
 એ અમૂલ્ય રતન જે કોઈ ચિત્ત ધરેજી, તેને પુષ્ટિભક્તિ દૃઢ ફલ હોય
 જે આ ઘોળ ગાયે ચિત્ત ધરેજી, તેને પરમ આનંદ સુખ હોય. ૨૨

ઈતિ શ્રી નવરતનનું ધોળ સમાપ્ત.

(શ્રીગોકુલેશજીના ધરના સેવકોને તો ખાસ વધામણી.)

શ્રી ગોકુલેશજીનાં ધોળ તથા પદ સંગ્રહ.

શ્રીગુસાંઈજીના ચતુર્થ લાલજી આ શ્રીગોકુલેશજીએ ભૂતળ ઉપર પધારી ગોનાની ૭૦ વર્ષની વૃદ્ધચયે જહાંગીર પાદશાહ સામે ધર્મનું દ્વંદ્વ યુદ્ધ કરી, માતા, નિત્રક અને ધર્મની અડગ ટેક ટકાવી સમસ્ત પુષ્ટિમાર્ગ ઉપર મહત્ત્વ ઉપકાર કર્યો છે. તેમના નામથી લા ગ્યેજ કોન પણ વૈષ્ણવ અજ્ઞાત હશે! અમોએ આ શ્રીગોકુલેશજીના પ્રાગટ્યની વધાઈ તથા ધોળ પદનાં સંગ્રહ ઘણાંજ પ્રાચિન પુસ્તકોમાંથી સતત પ્રયત્ને એકત્ર કરી બહાર પાડ્યો છે. પ્ર. ૧ હું-જન્મોત્સવની વધાઈ, પ્ર. ૨ જી. પલનાં, હાદી, બાલકીલાનાં પદ, પ્ર. ૩ જી-પ્રાગટ્યનાં શોભન, રંગ રંગનું ધોળ, છકૂની રાત્રે ગાવાનું ધોળ, પ્ર. ૪ પ્રાગટ્યનાં ધોળ, પ્ર. ૫ મું-નિવચરિત્રનાં પદ, પ્ર. ૬ હું-મંગલાથી શયન પર્યંતનાં પદ, પ્ર. ૭ મું-આરમાસિક કિમવનાં પદ, પ્ર. ૮ મું. વસંત, ધમાર, ડોલ, પ્ર. ૯ મું-વિવાદનાં પદ, શોભન, ધોળ, પ્ર. ૧૦ મું-માળા પ્રસંગનાં, કવિત, પદ, ધોળ, પ્ર. ૧૧ મું-ચિત્તીનાં ધોળ, પ્ર. ૧૨ મું-આશ્રયનાં પદ, પ્ર. ૧૩ મું-શ્રી લક્ષ્મણલાલજી માહારાજનાં ધોળ, પ્ર. ૧૪ મું-શ્રી કનૈયાલાલજી માહારાજનાં ધોળ, પ્ર. ૧૫ મું-શ્રીવલ્લભલાલજી માહારાજનાં ધોળ, ૭૮ ભગવદીયનું ધોળ, તથા બેઠકોની યાદી, મૂળપુરુષથી શ્રી ગોકુલેશજી સુધી તથા તે પછી હાલ સુધી શ્રી ગોકુલની ગાદીએ જે જે બાળકો થયા તેમની વંશાવળી, ૮૪ વૈષ્ણવની નામાવળીના શ્લોક (શ્રીગોકુલેશજી કૃત) વગેરે મળ્યા. આ અન્યમાં લગભગ ૭૦૦ ધોળ પદનો મહાન સંગ્રહ આપ્યો છે. તેમજ શ્રીગોકુલેશજી, શ્રી કનૈયાલાલજી, શ્રીવલ્લભલાલજીનો એમ ૩ ફોટાં પણ આપ્યા છે. છતાં કીંમત ફક્ત રૂ. ૧-૦-૦ રૂપીએ એક રાખી છે.

લલ્લુભાઈ જગનલાલ દેસાઈ. ચગપોળ, ખતરીપોળ-અમદાવાદ.

“બ્રહ્મસંબંધ” કાવ્યમ્

આ ગ્રંથમાં શ્રીમદ્ભાગવાર્ત્તાએ જીવોને ચોરશી લક્ષ યોગિ માંથી મુક્ત કરાવી પરબ્રહ્મની સાથે સંબંધ જાણવા માટે ઉપદેશોને ‘બ્રહ્મસંબંધ’ મત્ર કે જે ૮૪ અક્ષરનો છે, તેને અનુમત્ત ૮૪ શ્લોકથી વર્ણન આપવામાં આવ્યું છે. તેમજ શુક શિષ્યન સંવાદ રૂપે ૭ પ્રશ્નોથી બ્રહ્મસંબંધ વિષે ધર્મા આદ્યેષાન સપ્રમાણ પ્રત્યુત્તર” ધણીજ અસરકારક રીતે આપેલો છે. વળી બ્રહ્મ સંબંધના ભાવ રૂપે “શ્રીસિદ્ધાન્ત રહસ્ય ગ્રન્થ” તથા “સિદ્ધાન્ત રહસ્યનું ધ્યાન” ઉપરાંત શ્રીમદ્ભાગવાર્ત્તાનો ઘણો સુંદર દેવો પણ આપવામાં આવ્યો છે. છતાં કી. ૦-૬-૦ છ.આનાજ રાખી છે.

આ તથા અમરાં ખીજ પુસ્તકો મળવાનાં ઠેકાણાં.

- ૧ લલ્લુભાઇ છગનલલ દેસાઇ, ચંચોળ, ખતરીપોળ, અમદાવાદ
- ૨ પ્રસિદ્ધ બુક્સેલરો અમદાવાદ
- ૩ શ્રી પુષ્ટિમાર્ગીય પુસ્તકાલય નડીઆદ
- ૪ ઠા. બેચર મેઘજી. પુરા બજાર રાજકોટ
- ૫ રા. ના. મોતીલાલ દામોદરદાસ. શ્રીજીના મંદિરપાસે... ભરૂચ
- ૬ કર્તીનીઆ. બળદેવદાસ કૃષ્ણદાસ, જીલેશ્વર, શ્રીદાઉડજીની
મલી શ્રી સાત સ્વરૂપની હવેલી મુંબઇ (૨)
- ૭ રા. રા. નરોત્તમદાસ ગોવર્ધનદાસ કોડારી... દેવગડ-ખારીયા
- ૮ મોદી મોજીલાલ લાલચંદ. વાડાશીનોર
- ૯ રા. રા. શા. હીરાલાલ ચુનીલાલ વીરપુર
- ૧૦ માંધી પુંજલાલ રણજીદાસ મોડાસા
- ૧૧ પરી. હીરાલાલ બળદેવદાસ. બજારમાં કપડવણજ
- ૧૨ મકનજી જીઠાભાઇ મુમટવાળા શ્રીનાથદ્વાર.

